

**BULLETIN
SLOVENSKEJ
ASOCIÁCIE
KNIŽNÍC**

**ROČNÍK 17
ČÍSLO 4**

BRATISLAVA 2009

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Bulletin Slovenskej asociácie knižníc

Ročník 17

Číslo 4/2009

Vydáva Slovenská asociácia knižníc (sekretariát: Univerzitná knižnica v Bratislave, Michalská 1, 814 17 Bratislava) ● Zodpovedná redaktorka Klára Kernerová ● Výkonná redaktorka Kamila Fircáková (tel.: 02/59804 147, e-mail: kamilka.fircakova@ulib.sk) ● Členky redakčnej rady: Zuzana Babicová, Ľudmila Čelková, Benjamína Jakubáčová, Eleonóra Janšová, Valéria Závadská ● Vychádza 4x ročne ● ISSN 1335-7905 ● Tlač CVTI SR ● www.sakba.sk

OBSAH

Daniela Džuganová: Už sme sa rozhodli ... /3

VOLEBNÉ VALNÉ ZHROMAŽDENIE SLOVENSKEJ ASOCIÁCIE KNIŽNÍC Martin 11.11.2009

Daniela Gondová: Správa o činnosti SAK – 7. volebné obdobie 2006-2009 /4
Správa volebnej komisie o voľbách predsedu, správnej rady a kontrolnej a revíznej komisie SAK /10

Uznesenia valného zhromaždenia /10

Funkcionári SAK na volebné obdobie 2009-2012 /11

ČLÁNKY

Eleonóra Janšová: Kontinuálne vzdelávanie pracovníkov Slovenskej národnej knižnice v Martine /14

Darina Kráľová: Ako sme sa vzdelávali v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave ... /17

Zo života nečlenských knižníc

Valéria Zavadská: Školská knižnica Gymnázia Konštantínova 2 v Prešove /21

INFORMÁCIE

Danica Zendulková: 7. strategický seminár Recording research /24

Klára Kernerová: Poeta laureatus Ioannes Bocatius /26

Eva Matušovičová: Ako komunikovať s porozumením /28

Eva Cíferská: Vitaj v mojom svete /30

Alena Maková: Odkaz na pergamene – seminár, výstava a workshop /30

K.F.: Seminár Dejiny knižnej kultúry Novohradu /33

Z našich vydaní

Ivana Poláková: Edičná činnosť v regionálnych a vedeckých knižniciach na Slovensku v roku 2008 /34

Poznáme naše knihovnicke periodiká? - 4.

Priska Joščáková: Knihovnicke časopisy a bulletiny v Banskobystrickom samosprávnom kraji /45

ZAHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Eva Cíferská: Najkrajšie slovenské detské knihy v Bologni /47

Darina Janovská: 17. ročník knihovnickej konferencie Knihovny súčasnosti /48

PERSONÁLIE

Silvia Kováčová – Ľudmila Čelková: Každá nová práca je pre mňa výzvou ... /51

OBSAH BULETINU SAK, roč. 17, 2009 /54

Už sme sa rozhodli ...

... a rozhodla som sa i ja. Už vtedy, keď som súhlasila s kandidatúrou na post predsedníčky našej knihovníckej asociácie. Rozhodla som sa nesklamať dôveru všetkých, ktorí ma oslovili. A tiež tú svoju dôveru, ten vnútorný pocit, že budem vedieť a môcť využiť všetok svoj odborný potenciál, svoje skúsenosti, ktoré som získala počas mnohoročnej knihovníckej práce vo vedeckej a akademickej knižnici v prospech všetkých. Roky strávené v riadiacich orgánoch Spolku slovenských knihovníkov a posledné volebné obdobie aj v Slovenskej asociácii knižníc ma doviedli k poznaniu, že knihovnícka profesia musí neustále „bojovať“ či „lobovať“ v prostrediach svojich zriaďovateľov. Musí neustále dokazovať svoje odborné kvality, ich význam pre školský a spoločenský systém. A to i napriek tomu, že informačná, resp. znalostná spoločnosť pomerne presne definuje postavenie a úlohy knižníc, a to dokonca i v oficiálnych dokumentoch rozširujúceho sa európskeho priestoru.

Obhajovanie záujmov členských knižníc ostáva naďalej alfou a omegou práce novozvolených členov Správnej rady Slovenskej asociácie knižníc. Rovnakým dielom sa to týka sekcií verejných a akademických knižníc, odborných skupín pre oblasť legislatívy, zahraničné vzťahy, edičnú a propagačnú činnosť, pre technický a technologický rozvoj či dlhodobý rozvoj. Zvládať prácu v prospech slovenských knižníc, nad rámec bežných pracovných povinností, nad rámec povinností „riadiacich knihovníkov“ znamená počúvať – lobovať – komunikovať – spolupracovať – obhajovať – rešpektovať – prezentovať. K tomu všetkému sme sa zaviazali na najbližšie volebné obdobie.

Ostáva mi veriť, že všetci vstupujeme do aktívnej komunikácie. Nielen knižníc, vrátane tej našej najdôležitejšej – Slovenskej národnej knižnice, ale aj partnerských knihovníckych združení, ministerstiev kultúry a školstva, štátnych a verejných úradov. Tu som veľkým optimistom. A tak Vás všetkých pozývam ku spoločnej komunikácii. Nebojme sa pomenovať problémy, poukázať na nedostatky, pochváliť sa, vystúpiť z radu, navrhnúť odvážne riešenia, delegovať zodpovednosť aj na mladých ľudí. A môžeme začať hneď. Začiatkom roka 2010 nás všetkých čaká monitorovacia správa, či odpočet Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva za roky 2008-2009. Pozývam Vás všetkých ku spolupráci.

*PhDr. Daniela Džuganová, predsedníčka SAK
Daniela.Dzuganova@upjs.sk*

VOLEBNÉ VALNÉ ZHROMAŽDENIE SLOVENSKEJ ASOCIÁCIE KNIŽNÍC

Martin 11.11.2009

Správa o činnosti SAK – 7. volebné obdobie 2006-2009

PhDr. Daniela Gondová

Daniela.Gondova@rec.uniba.sk

Slovenská asociácia knižníc má k 31. októbru 2009 87 členov, počas posledného volebného obdobia sa členská základňa rozšírila o 5 členov.

Odstupujúca správna rada bola zvolená na valnom zhromaždení SAK v Piešťanoch 24. októbra 2006. Pre rekapituláciu uvediem v akom zložení sme pracovali:

PhDr. Daniela Gondová – predsedníčka

Mgr. Andrea Doktorová – podpredsedníčka a súčasne aj garant za ekonomickú a hospodársku agendu

PhDr. Dušan Lechner – odborná skupina pre legislatívu

PhDr. Oľga Lauková – odborná skupina pre dlhodobý rozvoj

Ing. Milan Rakús – odborná skupina pre informatizáciu a elektronizáciu

Ing. Alena Poláčiková – odborná skupina pre medzinárodnú spoluprácu

PhDr. Daniela Džuganová – sekcia akademických knižníc

Ing. Margita Galová, Mgr. Katarína Šušoliaková, Mgr. Emília Antolíková – sekcia pre verejné knižnice

PhDr. Klára Kernerová – zodpovedná redaktorka Bulletinu SAK

•

Mgr. Kamila Fircáková – výkonná redaktorka Bulletinu SAK

členky redakčnej rady: PhDr. Zuzana Babicová, PhDr. Ľudmila Čelková,

p. Benjamína Jakubáčová, PhDr. Eleonóra Janšová, Mgr. Valéria Závadská.

Správna rada sa od svojho zvolenia stretla na 14 zasadaniach, prvé sa konalo hneď po volebnom valnom zhromaždení a posledné, štrnáste, 10. novembra 2009. V súlade so stanovami asociácie sa konali každoročne valné zhromaždenia, na ktorých sa skladali účty za predchádzajúci rok a odsúhlasovali nové zámery, plán práce a rozpočet. Počas tohto volebného obdobia boli tri valné zhromaždenia – 20. marca 2007 v Martine, 26. februára 2008 v Piešťanoch a 11. marca 2009 opätovne v Martine.

Správna rada pracovala podľa už spomínaného – každoročne pripravovaného – plánu práce, v ktorom sa snažila reagovať na aktuálne dianie v knižničnom svete. Časť našich aktivít, resp. jednotlivé podujatia, boli orientované celoplošne na všetky typy knižníc, ale súčasne sme sa snažili, aby sme pripravili podujatia zamerané na konkrétnu užšiu oblasť slovenského knihovníctva.

Nedá mi nespomenúť záver minulého volebného obdobia (2002-2006), ktorý sa niesol v duchu priprav návrhu Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008-2013. Iste si mnohí spomeniete, že Slovenská asociácia knižníc sa na príprave

návrhu intenzívne podieľala. Stratégia bola 7. novembra 2007 na rokovaní Vlády SR schválená. Prijali sme to s veľkým uspokojením, nádejali sme sa, že stratégia bude tvoriť východisko pre financovanie knižničného systému ako celku prostredníctvom jednotlivých kapitol, o.i. sa prehodnotí aj finančná čiastka v grantovom systéme Ministerstva kultúry SR (MK SR) pre knižnice. Predpokladali sme, že knižnice zapracujú úlohy zo stratégie do svojich aktivít, že využijú stratégiu pri zdôvodňovaní návrhu rozpočtov, pri rokovaní so zriaďovateľmi a pod. K splneniu týchto zámerov nám mohol pomôcť aj akčný plán realizácie stratégie, ktorý však nemáme, čo je škoda a považujem to za neúspech, a je to aj neúspech SAK. Dôvodov, prečo akčný plán nemáme, je viac. Možno ho ani nepotrebujeme – keď máme stratégiu? Už spomenutý grantový systém MK SR má pochopiteľne v prioritách úlohy zo stratégie, čo by sa malo či mohlo odraziť v grantových žiadostiach, v ich odôvodneniach. Realita je však iná, spomeniem len skutočnosť za minulý rok – ak sa v 10-15 grantových žiadostiach, ktorých bolo viac ako 250, spomenul súlad zámeru grantu so stratégiou, tak je to úspech! SAK sa systematicky venovala Stratégii rozvoja slovenského knihovníctva vo svojom Bulletine; od čísla 1/2008 boli postupne jednotlivé čísla zamerané tematicky na monitoring jednotlivých strategických úloh. V čísle 1/2008 to bola informatizácia knižníc, v č. 2 – zabezpečovanie informačných zdrojov (príspevky o rôznych formách doplňovania), v č. 3 sa ťažiskové príspevky venovali knižnično-informačným službám, témou č. 4/2008 i č. 1/2009 bola digitalizácia, č. 2/2009 i 3/2009 boli venované starým a vzácnym tlačiam, uvidíme, aké bude zameranie č. 4/2009. Takto sme chceli pripomenúť jednotlivé úlohy zo Stratégie, ale súčasne aj informovať o ich plnení. Prosím, „pracujme“ viac so Stratégiou, snažme sa ju využiť pri zdôvodňovaní našich požiadaviek, ale i plánov. Žijeme v zložitom období, bojujeme s ekonomickou krízou, cítime jej dopady, o to viac sa musíme snažiť a mali by sme ťahať za jeden povraz.

Azda najvýznamnejšou udalosťou tohto volebného obdobia bolo 15. výročie pôsobenia SAK v slovenskom knihovníctve. Výročie sme si pripomenuli jednak na medzinárodnom odbornom seminári Elektronické služby v znalostnej spoločnosti, ktorý sa konal 12. septembra 2007 vo Zvolene, ako aj seriálom príspevkov v Bulletine SAK, v rubrike Slovenská asociácia knižníc jubiluje, ktorá sa prvýkrát objavila v č. 3/2007. Celkom sme mali možnosť stretnúť sa s touto rubrikou v šiestich číslach bulletinu, t.j. v spomínanom č. 3/2007 i v čísle 4/2007 a vo všetkých vydaných číslach v roku 2008. Chcem sa opäť takto verejne poďakovať celej redakčnej rade a výkonnej redaktorky za skvelé zmapovanie histórie SAK. Mám veľmi dobrý pocit, že minulosť asociácie je podchytená z viacerých rôznych aspektov – máme kalendárium uplynulých 15 rokov i prehľad všetkých odborných podujatí zorganizovaných v rokoch 1993-2007, poznáme názory na asociáciu troch doterajších predsedov, ktorí odpovedali na päť otázok (spolu na 15), zmapovala sa účasť SAK na knižnom veľtrhu Bibliotéka, dokonca sa podarilo presne zosumarizovať personálne obsadenie jednotlivých orgánov SAK – správnej rady, kontrolnej a revíznej komisie, odborných skupín, oboch sekcií (verejných a akademických knižníc) i redakčnej rady. Redakcia Bulletinu odvedla veľmi dobrú prácu a to nielen pri „pätnástke“ asociácie. Bulletin počas celého volebného obdobia vychádzal pravidelne a je odrazom nášho SAK života – vďaka.

Kriticky musím priznať, že ako sa nám darí bez problémov vydávať Bulletin, tak máme potiaže s našou webovou stránkou – dostatočne ju nevyužívame a ani nie sme schopní zabezpečiť jej aktualizáciu – azda sa to podarí zmeniť novej správnej rade.

Počas 7. volebného obdobia sme zorganizovali 3 celoslovenské akcie, 15 vlastných odborných podujatí a na 6 podujatiach sme sa koncepcne a organizačne podieľali.

Pod celoslovenskými akciami mám na mysli predovšetkým Týždeň slovenských knižníc. V tomto roku sa uskutočnil už 10. ročník. Posledných päť rokov sa Týždeň slovenských knižníc (TSK) koná pod ústredným mottom „Knižnice pre všetkých“. Cieľom prvého TSK bolo pozitívne zviditeľňovanie knižníc ako kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií prostredníctvom čo najrozmanitejšieho spektra aktivít a podujatí. Knižnice chcú dokázať, že sú životaschopné inštitúcie, ktoré napriek množstvu rôznorodých problémov a nedostatku finančných prostriedkov chcú a vedia ponúknuť veľa zaujímavého, nového, poučného i zábavného pre svojich čitateľov a návštevníkov. Správna rada stále považuje tento cieľ za aktuálny a zatiaľ sme nevideli dôvod na jeho korigovanie. Teší nás, že 10. ročník TSK bol azda trochu viac zviditeľnený, keďže počas TSK sa uskutočnilo iné celoslovenské podujatie – 2. ročník detského čitateľského maratónu „Čítajme si“, ktorý zorganizovala Linka detskej istoty pri Slovenskom výbore UNICEF. Deti sa pokúsili prekonať vlaňajší rekord v „Najpočetnejšom detskom čitateľskom maratóne na Slovensku“. Podarilo sa to – v roku 2008 sa do čítania zapojilo 2912 detí, tento rok to bolo 10 798 detí! Je dobré, že sme boli pri tom. Ďalším zaujímavým momentom v rámci 10. ročníka TSK bola skutočnosť, že knižnice a knihy ožili v bratislavskom Auparku. Počas víkendú, na záver TSK sa v Auparku uskutočnilo viacero podujatí zameraných na propagovanie kníh, čítania, vydavateľstiev – dostali priestor aj knižnice – konkrétne Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, náš starý dobre známy Osmijanko a divadlo LUDUS.

TSK je už tradične päť rokov spojený aj s odovzdaním SAKAČIKa. Súťaž o cenu Slovenskej asociácie knižníc za aktívnu činnosť knižnice sme vyhlásili na záver 5. ročníka TSK. Čo nás k tomu viedlo? Bola to snaha zdôrazniť zaujímavý čin, udalosť, alebo dajaké podujatie členskej knižnice SAK a odmeniť ju. SAKAČIK sa udeľuje na začiatku TSK za významný aktívny počin, resp. aj za dlhodobejšiu činnosť členskej knižnice SAK v uplynulom roku. Cena je spojená so slávnostným odovzdaním sovičky, diplomu a finančnej čiastky vo výške 20 000 korún, resp. 650 €, účelovo určenej na nákup do knižničného fondu. Len stručne zrekapitulujem – prvého SAKAČIKa dostala v roku 2005 Považská knižnica v Považskej Bystrici, druhého SAKAČIKa dostala Žilinská knižnica v Žiline, tretieho Knižnica P.O. Hviezdoslava v Prešove, štvrtého sme odovzdali Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne a piaty SAKAČIK sa pobral do Homozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou.

Týždeň slovenských knižníc a SAKAČIK sú už zrejme tradíciou. Vyzerá to tak, že k týmto podujatiam pribudne aj Deň ľudovej rozprávky – sviatok, „vymyslený“ detskými knihovníkmi pri príležitosti vlaňajšieho 180. výročia narodenia slovenského rozprávkára Pavla Dobšinského. Stáli sme pri zrode tohto podujatia, sme radi, že pokračovalo aj tento rok.

Čitateľský maratón, Deň ľudovej rozprávky, Osmijanko – všetko sú to aktivity zamerané na zvýšenie záujmu detí a mládeže o čítanie. O Osmijankovi každoročne na zasadnutí správnej rady dlho diskutujeme – pokračovať/nepokračovať, ak áno – akou finančnou čiastkou a akým spôsobom. V prvých štyroch ročníkoch sme priamo finančne podporili neziskovú organizáciu Osmijanko, vlni i tento rok sme sa rozhodli kúpiť súťažné zošity a dať ich členským knižniciam. Zhodli sme sa, že s „našími zošitmi“ sa pracuje hlavne v školách, menej v knižniciach. Treba však skonštatovať, že ostatný ročník súťaže podporilo viac knižníc a zapojili sa deti z nových regiónov. Takmer všetky oslovené knižnice vyjadrili názor, že treba podporovať akékoľvek podujatie, ktorého cieľom je zvýšenie záujmu o knihy a čítanie detí. Vysoko hodnotia spracovanie zošita, niektoré však navrhujú zaradenie menšieho množstva otázok z dôvodu náročnosti ich vypracovania a skoršiu distribúciu zošitov do knižníc. Odporúčajú zapojiť do súťaže školských knihovníkov. Sekcia verejných knižníc odporúča zvýhodnenie detí zapojených do súťaže, napr. bezplatné členstvo v knižnici na jeden rok. Nedávno veľmi dobre medializované výsledky prieskumu 6 verejných knižníc Bratislavského samosprávneho kraja (Mestskej knižnice v Bratislave, Malokarpatskej knižnice v Pezinku, Staromestskej knižnice v Bratislave, Knižnice Ružinov, Knižnice Bratislava-Nové Mesto a Miestnej knižnice Petržalka) v spolupráci s Katedrou knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského potvrdili alarmujúcu skutočnosť, že až 46% mládeže v pracovných dňoch nikdy nečíta knihy, 54% nenavštevuje žiadnu knižnicu a len 17% prečítalo v minulom školskom roku tri alebo viac kníh povinného čítania. Podporujeme každú aktivitu, ktorá bude smerovať k zlepšeniu situácie – priniesli sme súťažné zošity pre nový ročník Čítania s Osmijankom – dúfam, že budú využité.

Sekcia verejných knižníc sa v tomto volebnom období intenzívne venovala problematike merania výkonov a benchmarkingu; minulý rok sme sa podieľali na príprave medzinárodnej konferencie Meranie výkonov a benchmarking v knižniciach. Konferencia sa uskutočnila v Bratislave, dňa 23. septembra 2008, hlavným organizátorom bol Goetheho inštitút v Bratislave a na príprave konferencie spolupracovala – okrem už spomínanej asociácie – Slovenská národná knižnica (SNK), Spolok slovenských knihovníkov, Centrum VTI SR. Benchmarking považujeme za moderný nástroj riadenia, ktorý prostredníctvom merania výkonov a procesov pracoviska a ich systematickým porovnávaním s výkonom ostatných umožňuje identifikovať silné a slabé stránky činnosti pracoviska a môže byť podnetom pre postupné a neskôr i trvalé zlepšovanie. Odborná skupina pre knižničný systém SNK v Martine v uplynulom období navrhla štandardy verejných knižníc. V nadväznosti na štandardy a na základe záverov zo spomínaného seminára sme začiatkom tohto roka v spolupráci s kolegyňami zo Žilinskej knižnice v Žiline do grantového programu MK SR Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií, podprogram Knižnice a knižničná činnosť, pripravili projekt pod názvom Benchmarking verejných knižníc. Pri jeho príprave a zameraní sme vychádzali zo Stratégie. Cieľom projektu je naštartovanie procesu benchmarkingu v knižniciach SR. V rámci jeho implementácie bol vytvorený tím špecialistov, ktorý navrhol výber indikátorov pre proces benchmarkingu, zorganizoval medzinárodný česko-slovenský seminár, realizoval dotazníkový prieskum, na základe výsledkov

prieskumu boli upravené niektoré indikátory, uskutočnili sa viaceré rokovania so zástupcami MK SR. O všetkom budete podrobne informovaní na poobedňajšej porade riaditeľov a metodikov.

Odborná skupina pre informatizáciu a elektronizáciu pripravila dva semináre zamerané na problematiku, resp. prezentáciu výsledkov projektu KIS3G; seminár v roku 2007 bol okrem informácií gestora projektu (SNK) doplnený o názory a skúsenosti predstaviteľov viacerých knižníc participujúcich na projekte. V roku 2008 bol v rámci seminára podrobnejšie predstavený systém MASK. Týmto sa uzavrel „seriál“ podujatí, ktorými sa správna rada SAK a odborná skupina (OS) pre informatizáciu a elektronizáciu na pôde SAK snažila o spropagovanie projektu a o zabezpečenie širšej informovanosti o dosiahnutých výsledkoch. V tomto roku OS pre informatizáciu pripravila zaujímavé podujatie orientované na aktuálnu tému, a to skúsenosti zo získavania a čerpania európskych štrukturálnych fondov a iných zdrojov.

Odborná skupina pre dlhodobý rozvoj pravidelne organizuje, v úzkej spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou v Banskej Bystrici, medzinárodné podujatia zamerané na aktuálne témy – v marci 2007 to bol workshop pod názvom Mladá generácia knižnično-informačných pracovníkov a moderná knižnica, vlni seminár venovaný problematike public relations a lobovania pre knižnice a v apríli tohto roka sa uskutočnil seminár Úloha knižnice v oblasti rozvíjania kľúčových kompetencií jednotlivca.

Pri hodnotení činnosti asociácie nemôžem nespomenúť aktivity akademických knižníc. Sekcia akademických knižníc robí pravidelne dvakrát ročne odborné semináre, ktoré sú otvorené pre všetky akademické knižnice, t.j. nielen pre členské, ale aj pre nečlenov – o účasť na seminároch je veľký záujem, čo je dôkazom, že sú aktuálne a potrebné. Akademické knižnice dlhšie obdobie systematicky spolupracovali pri získavaní elektronických informačných zdrojov, táto aktivita sa zúročila pri príprave celoslovenského projektu NISPEZ – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku-prístup k elektronickým informačným zdrojom, ktorý pripravilo Centrum VTI SR. Sekcia akademických knižníc pokračovala v aktivitách zameraných na informačné vzdelávanie. Od roku 2006 pracuje ad hoc pracovná skupina pre informačné vzdelávanie. V roku 2007 a opakovane v roku 2009 sa uskutočnil rozsiahly dotazníkový prieskum na vysokých školách pod názvom IGPAK (Informačná gramotnosť používateľov akademických knižníc) a IGPAK2, ktorého sa zúčastnilo v každej etape cca 20 akademických knižníc 2200 používateľov akademických knižníc. Výsledky prieskumu, ktoré sa v súčasnosti spracúvajú, budú podkladom na prípravu rámcového návrhu koncepcie informačného vzdelávania na vysokých školách v spolupráci so Slovenskou pedagogickou knižnicou ako metodickým pracoviskom pre akademické knižnice na Slovensku.

V oblasti zahraničnej spolupráce treba spomenúť najmä tradične dobré pracovné vzťahy s kolegami z Českej republiky, recipročne sa zúčastňujeme na odborných podujatiach. Náš zástupca sa zúčastnil na konferencii vo Viedni, ktorú zorganizovala EBLIDA; asociácia finančne podporuje účasť zástupcov členských knižníc na medzinárodnej konferencii INFORUM. Aj v Bulletinu sa snažíme informovať o medzinárodných aktivitách našich členských knižníc.

Vážené kolegyne a kolegovia,

o tom, čo sa udialo na pôde SAK v ostatnom volebnom období, by sa dalo ešte dlho hovoriť. Počas tohto obdobia sme sa vyjadrovali a snažili sa pomôcť pri riešení aj menej príjemných otázok a problémov, oslovili sme pána ministra kultúry na tému výška finančných prostriedkov v grantovom systéme pre knižnice, resp. obsah príloh v rámci systémov, komunikovali sme s viacerými zriaďovateľmi knižníc v súvislosti s výberovými konaniami – ponúkli sme odbornú pomoc, účasť zástupcu niektorého z profesijných združení – Slovenskej asociácie knižníc či Spolku slovenských knihovníkov – vo výberovej komisii. Intenzívne sme komunikovali s Ministerstvom školstva SR o problematike spracovania publikačnej činnosti, tvorby centrálného registra publikačnej činnosti, o plagiátorstve. Je potrebné povedať, že vždy sme sa nestretli s pochopením a porozumením; stalo sa, že naše názory neboli rovnaké, ale naša komunikácia bola obojstranná, čo znamená, že nás oslovení vnímajú ako partnera do diskusie a reagujú. Naša vďaka za spoluprácu a podporu patrí najmä Ministerstvu kultúry SR, konkrétne pracovníkom Sekcie kultúrneho dedičstva. Je zrejmé, že im na osude slovenského knihovníctva a knižnic záleží.

Vážené kolegyne a kolegovia,

na záver len pár slov o financiách. Základ pre SAK tvoria členské príspevky knižníc. Som veľmi milo prekvapená a vysoko si vážim, že počas tohto volebného obdobia všetky knižnice zaplatili členský príspevok. Považujem to za určité ocenenie našej práce – jednoducho SAK Vám stojí za to, aby ste si zaplatili členské. Nechcem podrobne hovoriť o finančných prostriedkoch, tejto téme sa bude venovať pani podpredsedníčka – skvelá to strážkyňa nášho pokladu, a aj kontrolná a revízná komisia. Ale musím uviesť, že sme sa snažili úvážlivo míňať peniaze, využívali sme možnosť uchádzať sa o grantové finančné prostriedky, dá sa povedať, že viacerí členovia správnej rady prostredníctvom svojich knižníc asociáciu aj rozličným spôsobom sponzorovali ...

Teraz už skutočne na záver – veľmi sa ospravedlňujem, ak som nejaké podujatie či inú významnú skutočnosť nespomenula, nebolo to úmyselné.

Vážené kolegyne, kolegovia, končím svoje šesťročné pôsobenie vo funkcii predsedníčky SAK. Pri príprave tejto správy som prelistovala zápisnice, bulletiny, moje poznámky, spomínala, premýšľala. Všeličo sa podarilo, urobilo, ale aj ostalo nedotiahnuté. Počas tých šiestich rokov som sa stretla s mnohými zaujímavými, vynaliezavými ľuďmi, ktorým záležalo nielen na vlastnej knižnici, ale nebol im ľahostaný ani osud iných knižníc. Iste, stretla som sa aj s neochotou či nezaujmom o veci verejné.

O chvíľu budeme voliť pani predsedníčku, nových členov správnej rady a kontrolnej a revíznej komisie. Som rada, že kandidatúru prijala p. PhDr. Daniela Džuganová – verím, že získa vašu dôveru a zvolíte ju za predsedníčku, myslím, že to bude dobrá voľba. Súčasne nám všetkým želám, aby sme dobre volili aj ďalších funkcionárov.

Vážená správna rada, milí kolegovia, veľká vďaka za spoluprácu, za všetko, čo ste, či sme spoločne urobili pre Slovenskú asociáciu knižníc, pre slovenské knižnice, knihovníctvo.

Správa volebnej komisie o voľbách predsedu, správnej rady a kontrolnej a revíznej komisie SAK

Na valnom zhromaždení Slovenskej asociácie knižníc a voľbách do orgánov SAK sa podľa prezenčnej listiny z 87 členských knižníc zúčastnili zástupcovia zo 61 členských knižníc, t.j. 70%. Hlasovacie lístky si prevzalo 61 členských knižníc.

Počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov:

- č. 1 – na funkciu predsedu SAK: 60, 1 hlasovací lístok neplatný
- č. 2 – za členov správnej rady: 60, všetky hlasovacie lístky boli platné
- č. 3 – za členov kontrolnej a revíznej komisie: 60, všetky hlasovacie lístky boli platné.

Volebná komisia konštatuje, že na základe výsledkov hlasovania boli zvolení:

- *za predsedu SAK:* PhDr. Daniela Džuganová
- *za členov Správnej rady SAK:* Mgr. Andrea Doktorová, PhDr. Daniela Gondová, Ing. Milan Rakús, Mgr. Katarína Šušoliaková, Mgr. Emília Antolíková, PhDr. Judita Kopáčiková, Mgr. Beáta Bellérová, PhDr. Mária Žitňanská, Ing. Ondrej Látka, Ph.D., Ing. Alena Poláčiková
- *za náhradníkov Správnej rady SAK:* Ing. Alojz Androvič, Ph.D., Mgr. Valéria Závadská, Mgr. Lívia Koleková, Ing. Margita Galová
- *za členov Kontrolnej a revíznej komisie SAK:* Mgr. Katarína Soukupová, Mgr. Anna Gašparovičová, Mgr. Viera Baničová
- *za náhradníkov Kontrolnej a revíznej komisie SAK:* Mgr. Anna Keruľová, Mgr. Lýdia Brezová

Volebná komisia: predsa: PhDr. Klára Kernerová, v.r.
členka: PhDr. Mária Kadnárová, v.r.
členka: Mgr. Iveta Kyselová, v.r.

Uznesenia valného zhromaždenia

Valné zhromaždenie Slovenskej asociácie knižníc:

1. berie na vedomie

- správu o činnosti SAK za uplynulé volebné obdobie
- správu o stave hospodárenia SAK za rok 2009
- správu kontrolnej a revíznej komisie SAK

2. schvaľuje

- správu volebnej komisie o priebehu a výsledkoch volieb predsedu SAK
- správu o priebehu a výsledkoch volieb členov SR SAK a náhradníkov
- správu o priebehu a výsledkoch volieb členov KRK SAK a náhradníkov

- zmena štatutárneho orgánu nadobúda účinnosť dňom 1.1.2010, vrátane zmeny sídla na Michalskej ul. 1, 814 17 Bratislava

3. ukladá novozvolenej SR SAK

- prebrať administratívnu agendu do 31.12.2009 a finančnú agendu do 31.1.2010
- pripraviť návrh plánu práce a rozpočtu na rok 2010
- zaoberať sa podnetnými návrhmi a pripomienkami z diskusie

4. vyslovuje uznanie a poďakovanie doterajšej SR SAK za ykonanú prácu.

V Martine 11.11.2009

Funkcionári SAK na volebné obdobie 2009-2012

Predsedníčka SAK

PhDr. Daniela Džuganová

Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach, Univerzitná knižnica

Trieda SNP 1, 040 11 Košice

tel. 055/23 41 606, 0908 506 985 (*Daniela.Dzuganova@upjs.sk*)

Podpredsedníčka SAK

Mgr. Andrea Doktorová

Ústredná knižnica SAV

Klemensova 19, 814 67 Bratislava 1

tel / fax 02/52 92 17 33 (*andrea.doktorova@savba.sk*)

Tajomníčka SAK

PhDr. Daniela Gondová

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Ústredná knižnica

Gondova 2, 818 01 Bratislava 16

tel. 02/59 24 44 47, 02/59 33 94 49, fax 02/52 96 60 16

(*Daniela.Gondova@rec.uniba.sk*)

Členovia Správnej rady SAK

Ing. Milan Rakús

Slovenská národná knižnica

Nám. J.C. Hronského 1, 036 01 Martin

tel. 043/43 01 803, fax 043/43 01 802 (*rakus@snk.sk*)

Mgr. Katarína Šušoliaková

Žilinská knižnica

Antona Bernoláka 47, 011 77 Žilina

tel / fax 041/72 32 765 (*susoliakova@zilinska-kniznica.sk*)

Mgr. Emília Antolíková

Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou

M.R. Štefánika 875/200, 093 01 Vranov nad Topľou
tel. 057/44 64 494 (*antolikova@slovanet.sk*)

PhDr. Judita Kopáčiková
Staromestská knižnica
Blumentálska 10/a, 818 06 Bratislava 1
tel. 02/55 42 22 68 (*kopacikova@starlib.sk*)

Mgr. Beáta Bellérová
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU v Nitre
Štúrova 51, 949 59 Nitra
tel. 037/64 15 037, fax 037/65 17 743 (*beata.bellerova@uniag.sk*)

PhDr. Mária Žitňanská
Centrum vedecko-technických informácií SR
Lamačská cesta 8/a, 811 04 Bratislava 1
tel. 02/69 25 31 12 (*zitnanska@cvtisr.sk*)

Ing. Ondrej Látka, PhD.
Technická univerzita v Košiciach
Knižnično informačné centrum
Boženy Němcovej 5, 042 00 Košice
tel. 421 908 177 992 (*ondrej.latka@tuke.sk*)

Ing. Alena Poláčiková
Technická univerzita vo Zvolene
Slovenská lesnícka a drevárska knižnica
T.G. Masaryka 20, 961 02 Zvolen
tel. 045/52 06 641, fax 045/54 79 942 (*polacikova@sldk.tuzvo.sk*)

Kontrolná a revízná komisia SAK

Predsedníčka

Mgr. Katarína Soukupová
Záhorská knižnica
Vajanského 28, 905 01 Senica
tel / fax 034/65 12 604 (*soukupova@zahorskakniznica.sk*)

Členovia

Mgr. Anna Gašparovičová
Malokarpatská knižnica v Pezinku
Holubyho 5, 902 01 Pezinok
tel / fax 033/64 13 12 37 (*gasparovicova@stonline.sk*)

Mgr. Viera Baničová
Považská knižnica
Štúrova 41/14, 017 01 Považská Bystrica
tel. 042/43 23 320, fax 042/43 22 956 (*pkpb@stonline.sk*)

**The Electoral General Assembly of the Slovak Library Association - Martin,
11.11.2009**

In this part the materials from the General Assembly are published: 1. The report of the Chair balancing the Slovak Library Association activities as well as the activities of Association's authorities in 2006-2009. 2. The report on the course of the election of the new chair and the executive council as well as the control and audit commissions of the Association. 3. Resolutions of the General Assembly. 4. The overview of the Association's incoming officers.

Lektorkou podujatia bola Mgr. Martina Kurincová, ktorá sa vo svojich prednáškach zamerala na otázky, ktoré knihovníkov najviac trápili: ako zvládnuť prípravu podujatia, ako vystupovať na verejnosti, ako budovať firemnú kultúru.

Na tento seminár voľne nadväzovali workshopy Najkrajšia kniha, ktoré sa konali v priestoroch kina Hviezda v Trnave aj za účasti verejnosti a kde mali knihovníci možnosť vidieť využitie teoretických poznatkov v

praxi, a odborný workshop Podujatie očami spisovateľky a metodičky, ktorý bol určený len pracovníkom verejných knižníc a konal sa v učebni KJF. Lektorkou podujatia bola Mgr. Gabriela Futová, spisovateľka – autorka kníh pre deti, ktorá pracuje ako metodička v Knižnici P.O. Hviezdoslava v Prešove. Svojou prednáškou prítomných zaujala a vyvolala zaujímavú diskusiu, v ktorej knihovníčky z rôznych knižníc informovali o svojich skúsenostiach pri príprave podujatí. Výsledkom tohto cyklu školení je zvýšenie úrovne podujatí, knihovníci sa naučili ako majú pripraviť a zrealizovať kvalitné a zaujímavé podujatie.

Ďalšou výzvou pre nás boli opakujúce sa požiadavky knihovníkov na informácie ohľadom najnovšej slovenskej literárnej produkcie. Výsledkom bol cyklus prednášok o súčasnej slovenskej literatúre. Ako prvý sme v máji 2008 pripravili seminár a workshop Prostriedky tvorivej dramatiky v práci s literárnym textom pre deti, ktorý bol určený najmä pre knihovníkov pracujúcich s deťmi. V teoretickej časti seminára, v prednáškach *Kniha ako zdroj etických a estetických hodnôt* a *Tvorivá dramatika a výchova detského čitateľa*, lektorka PaedDr. Danka Kollárová z Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity vysvetlila hlavnú metódu tvorivej dramatiky: metódu hra v role, čo je tvorivá dramatika, že jej základom je komunikácia a kontakt a zamerala sa na ďalšie metódy tvorivej dramatiky: pantomimicko-pohybové, verbálno-zvukové, graficko-písomné a materiálno-vecné formy práce s literárnym textom. Využitie tvorivej dramatiky v práci s detským čitateľom, používanie nových foriem práce videli účastníci na workshope v herni detského oddelenia, na ktorom sa zúčastnil aj kolektív detí zo školskej družiny. D. Kollárová hrovou formou deti naučila pravidlá, ako majú správne zaobchádzať s knihou, účastníci seminára na konkrétnej ukážke mali možnosť pozorovať, ako má prebiehať hlasné čítanie, ako sa v práci s deťmi dá využívať hlas, intonácia, pohyby, papier, ako zapájať predstavivosť detí ... V ďalšej časti vystúpili autorky kníh *Mačka v skrýši tíši myši* a *Báseň Čarodejka*, PhDr. Bohuslava Vargová, CSc. a PaedDr. Eva Kopúnková. Vo svojich prezentáciách využívali bábky, plyšové zvieratká ktoré sa deťom prihovárali, spievali a recitovali, aktívne zapájali deti do hry. V diskusii sa účastníci vyjadrili, že seminár im „otvoril nové obzory“, získali nové podnety a inšpiráciu do ďalšej práce.

Na seminár Prostriedky tvorivej dramatiky v práci s literárnym textom pre deti voľne nadväzoval odborný seminár *Súčasná literatúra pre deti a mládež*, ktorý KJF pripra-

How we were educating ourselves in the Library of Juraj Fándly in Trnava

The Library of Juraj Fándly in Trnava fulfills the function of the methodological centre for public libraries in Trnava Self-governing region (regional, city and community libraries). The article presents the library activities in the field of lifelong learning of public libraries employees in 2007-2009. The cyclic and single activities were divided into three basic spheres: 1. A quality preparation of library activities for the community; 2. The classes of literature for the children's clientele in library; 3. The libraries electronization and internetization as well as the modernization and renovation of the libraries.

Zo života nečlenských knižnic

Školská knižnica Gymnázia Konštantínova 2 v Prešove

Nevyhnutosť práce s knihou ako študijným materiálom a nevyhnutosť práce s informáciami vyvolala na strane pedagógov Gymnázia na Konštantínovej ulici č. 2 v Prešove (GK2) iniciatívu oživiť školskú knižnicu, ktorá bude nápomocná v procese výučby.

Začiatky knižnice sú pevne spojené so vznikom gymnázia v školskom roku 1963/1964. Základom jej fondu bol dar kníh zo základnej deväťročnej školy sídliacej neďaleko gymnázia, na tej istej ulici. Fond knižnice predstavovali knihy, ktoré boli svojím obsahom vhodné pre študentov strednej školy. V tom čase ich bolo vo fonde 4500 exemplárov. Riaditeľstvo školy malo pochopenie pre pravidelné doplňovanie knižničného fondu a rovnako rodičia študentov navštevujúcich gymnázium sa snažili knižničný fond doplniť a obnovovať prostredníctvom darov.

Sedemdesiate roky znamenali pre knižnice obmedzenia vo vypožičiavaní niektorých dokumentov z knižničného fondu. Išlo najmä o tituly autorov, ktorí predstavovali pre vtedajšiu komunistickú ideológiu akési nebezpečenstvo myšlienok a názorov. Cenzúra vládnucej strany spôsobila, že mnohí autori, ktorí si dovolili vyjadriť nesúhlasné stanovisko s vtedajšou politikou, boli zakázaní, ich diela nebolo možné verejne požičovať. Gymnaziálna knižnica napriek tlaku vyšších orgánov zo svojho fondu nevyradila ani jedno dielo zakázaných autorov.

Pri vzniku a budovaní knižnice v jej začiatkoch najviac úsilia vyvinuli Ladislav Matisko a Terézia Adamčíková. Správu knižnice počas rokov jej fungovania boli poverení napr. Dagmar Miklušová, Milan Staško a Zuzana Benková. Knižnicu a jej priestory využívala pre svoje potreby aj redakčná rada školského časopisu *Lúč*.

Zmeny v spoločnosti po roku 1989 znamenali pre množstvo školských knižníc značný úpadok. Ani knižnica GK2 nebola výnimkou. Do života škôl, do vzdelávacieho procesu vstúpili informačné a komunikačné technológie a knihy s výnimkou tých, ktoré boli povinnou súčasťou vzdelávacieho procesu, boli zatláčané do úzadia. Nové médiá

a technológie sa stali pre študujúcu mládež symbolom moderného človeka, schopnosť „vygooglovať“ informácie na internete symbolom vedomostí a čítanie tlačенých kníh sa stávalo akousi zbytočnou záťažou.

Pedagógovia gymnázia pochopili, že práca s knihou, či už s beletriou alebo odbornou literatúrou, je pre ďalší odborný rast študentov veľmi dôležitá. Bolo potrebné ich znovu priviesť k literatúre, k čítaniu, k práci si informáciami ktoré by mohli nájsť práve v knihách. Lenže fond školskej knižnice tvorili zväčša knihy vydávané v 50. a 60. rokoch 20. storočia. - Zároveň sa však snažili priebežne dopĺňovať fond o nové tituly, a to nielen krásnej literatúry, ale aj odborných publikácií, ktoré sú potrebné k vyučovaciemu procesu, aj na prípravu k maturitným skúškam.

V súčasnosti má knižničný fond 3409 exemplárov. Jeho súčasťou sú aj odborné jazykové a literárne časopisy, dokonca za jeho súčasť považujú aj vlastnými silami vytvorenú videotéku a fonotéku z literárnych diel významných slovenských i svetových autorov, ktoré sú určené výhradne na vzdelávacie účely. Tie si svojpomocne vyhotovili členovia kabinetu slovenského jazyka a na základe programovej ponuky televíznych spoločností nahrávali na videokazety, filmové adaptácie a inscenácie diel slovenskej a svetovej literatúry. Ukážky literárnych diel ako napr. Buddenbrockovi Thomasa Manna, Električka zvaná túžba od Tennesseeho Williamsa, či Skon Paľa Ročku od Boženy Slančíkovej-Timravy, alebo Tajovského Statky-zmätky potom zaraďovali do vyučovacieho procesu podľa tematického plánu. Tieto diela boli a sú aj dnes vítaným spestrením a oživením vyučovacích hodín. Slúžia na vypracovanie rozličných skupinových a individuálnych tvorivých úloh, dokonca sa tieto ukážky dajú použiť vo výučbe predmetu Umenie a kultúra, čím sa posilňujú medzipredmetové vzťahy a syntetické vnímanie umeleckého diela.

Knižnica má vypracovaný štatút, nemá však zatiaľ vypracovaný knižničný poriadok, hoci tri dni v týždni realizuje výpožičky pre svojich čitateľov – študentov a pedagógov gymnázia. Tieto výpožičky sa v súčasnosti realizujú manuálne, pretože knižnica nedisponuje žiadnym zariadením, ktoré by umožňovalo budovať databázu záznamov o dokumentoch knižničného fondu v elektronickej podobe. Dnes sa knižnica nachádza v priestoroch bez prístupu denného svetla, čo jej neumožňuje organizovať podujatia, ktoré by ju i jej fond dostali do povedomia študentov a pedagógov.

Učitelia gymnázia v snahe dať knižnici a jej poslaniu nový rozmer, v roku 2008 pripravili a predložili na Ministerstvo školstva SR projekt na získanie finančných prostriedkov na elektronizáciu a revitalizáciu školskej knižnice v celkovej výške 130 tis. Sk (4315 €), pričom 100 tis. Sk im ministerstvo schválilo a 30 tis. uhradia z vlastných zdrojov. Hlavným cieľom projektu s názvom „Čítanie je oknom do sveta, otvorme ho našou knižnicou“ je rozhľadný a sčítaný absolvent – budúci študent vysokej školy, ktorý opustí brány gymnázia s vybudovaným vzťahom k čítaniu a predpokladom ďalšieho osobnostného rastu, s túžbou po nových informáciách. Cieľom projektu je tiež vychovať študenta ako multidimenzionálneho človeka, rozvíjať jeho intelekt, rozširovať jeho obzor. K naplneniu hlavného cieľa majú slúžiť špecifické ciele: poskytovať služby prostredníctvom moderného materiálno-technického vybavenia knižnice a organizovať aktivity na zvýšenie záujmu o čítanie a zatraktívnenie vyučovacieho procesu.

Konkrétne aktivity na naplnenie špecifických cieľov i hlavného cieľa projektu predstavuje nákup hardvérového a softvérového vybavenia, implementácia nových technológií, analýza knižničného fondu, realizácia prieskumu medzi študentmi, nákup nových dokumentov a vypracovanie harmonogramu aktivít súvisiacich s čítaním.

V súčasnosti prebieha realizácia projektu, čiže spracovanie dokumentov knižničného fondu do elektronickej podoby v knižničnom systéme Prolib. Po ukončení spracovania fondu sa vypracuje knižničný poriadok, plánuje sa zaviesť elektronický preukaz pre čitateľa knižnice a týmto spôsobom realizovať výpožičné služby. Pri realizácii týchto aktivít sa využije metodická pomoc Slovenskej pedagogickej knižnice. Knižnica získala aj nové priestory s dostatočným svetlom a miestom na organizovanie rôznych podujatí a vyučovacích hodín. Proces estetizácie je v štádiu realizácie.

V týchto dňoch sa chce knižnica zapojiť do projektu Virtuálna knižnica.¹ Ide o informačný systém, ktorého hlavným cieľom je pomoc učiteľom v ich náročnej práci a ktorý slúži na ukladanie, vyhľadávanie, výber a vzájomnú výmenu učebných materiálov, prípadne iných elektronických materiálov potrebných v učebnom procese. Materiály nachádzajúce sa vo Virtuálnej knižnici si pedagóg môže „kopírovať“ do vlastného priečinka a používať počas prípravy na výučbu i počas samotnej výučby.

V knižnici sa nachádzajú najrôznejšie druhy učebných a podporných materiálov, od učebných textov a prezentácií cez pracovné listy, cvičenia, úlohy, až po testy a písomky. Tieto materiály môžu mať najrôznejšie formy, napríklad textových dokumentov, prezentácií, zvukových záznamov, videí, obrázkov, schém, fotografií, či interaktívnych diel vytvorených v niektorom z výukových programov.

Systém Virtuálna knižnica bol oficiálne spustený v októbri 2008 s dvadsiatimi košíkymi školami. Teraz už knižnica pomáha vyše 20 000 pedagógom z vyše 1600 škôl zo všetkých krajov Slovenska a obsahuje desaťtisíce príspevkov. Nechajte sa inšpirovať prácami vašich kolegov z rôznych kútov Slovenska, vyberte si z nich aj Vy a využite ich pri príprave alebo priamo vo výučbe.

*Mgr. Valéria Závadská, Štátna vedecká knižnica v Prešove
(valeria.zavadska@svkpo.gov.sk)*

¹ Viac na adrese <http://www.zborovna.sk/index.php>

7. strategický seminár Recording research

V poradí už siedmy strategický seminár zameraný na informácie o vede a výskume, ktorý sa každoročne na jeseň koná v Bruseli, sa tento rok uskutočnil v dňoch 14.-15. septembra pod názvom Recording research.

Jeho organizátormi boli Flemish Department of Economy, Science and Innovation (EWI) a asociácia zameraná na informačné systémy o vede a výskume EuroCRIS.

Téma seminára bola venovaná zaznamenávaniu informácií o vede a výskume. Problematike sa venovalo 40 účastníkov z 12 krajín. Cieľom seminára bolo objasniť, prečo tieto výsledky treba registrovať, čo konkrétne by malo byť evidované, kto to má robiť, akým spôsobom a seminár sa tiež venoval problematike využitia, ochrany a konzervácie týchto informácií.

Rokovanie sa uskutočnilo v šiestich sekciách, názvy ktorých zodpovedali vyššie uvedeným základným otázkam zaznamenávania informácií o vede:

1. Prečo registrovať informácie o vede
2. Ktoré informácie by sa mali evidovať
3. Kto by mal informácie o vede zaznamenávať
4. Ako informácie o vede zbierať a spracúvať
5. Ako zobierané informácie využívať
6. Záverečné zhrnutie, odporúčania a diskusia

Základný príspevok The purpose of recording research and the issues we are meeting predniesol dlhoročný predseda a kľúčový člen asociácie EuroCRIS profesor K. Jeffery z Veľkej Británie. Na otázku prečo evidovať informácie o vede odpovedá nasledovne: aby sme mali k dispozícii prehľad výsledkov výskumu inštitúcií aj jednotlivcov, ako aj prehľad duševného vlastníctva a aby sme mohli poskytnúť informácie za účelom vytvárania stratégií, na podporu ďalšieho výskumu a inovácií.

Na otázku ktoré informácie by sa mali evidovať výstižne odpovedal príspevok Metadata for all research information CERIF. Jeho autorkou je B. Jörg z Nemecka, odborníčka v oblasti informačných systémov a informačnej vedy, ktorá je vedúcou pracovnej skupiny EuroCRIS zameranej na vývoj formátu CERIF. V príspevku zdôraznila význam výsledkov výskumu a vývoja v štruktúre publikácie, patenty a produkty, no žiadané sú aj informácie o subjektoch výskumu a vývoja a jeho financovania (organizácie), jeho realizácie (experti a výskumné tímy), tiež o obsahu výskumu v

podobe projektov, ale aj spôsoboch jeho realizácie (laboratórne vybavenie) a spôsoboch šírenia výsledkov výskumu (podujatia). Technicky uvedenej štruktúre zodpovedajú dve kategórie entít (objektov) formátu CERIF. Medzi základné kategórie patria organizácie, projekty, experti a výsledky výskumu, nadväzujúca druhá kategória obsahuje približne desiatku objektov; zo spomínaných sú to podujatia či laboratórne vybavenie a zariadenie, ale aj poskytované služby, životopisy expertov či citácie publikácií alebo ocenenia.

Na otázku kto by mal informácie o vede zaznamenávať, odpovedá M. Hejny v príspevku *A choice for academic/research libraries?*. Spracovateľov informácií delí na vedcov – tvorcov dát – sem patrí vedecká komunita a doktorandi, okrem nich je tu skupina manažérov a knihovníkov, kam možno zaradiť aj špecialistov informačných a komunikačných technológií. Za vhodného nositeľa úlohy manažéra výskumných dát považuje vedeckú knižnicu.

Na otázku ako informácie o vede spracúvať sa snažilo nájsť odpoveď snád najviac prednášajúcich. Napriek tomu jednoznačná odpoveď nezaznela. Uvedená problematika značnej šírky bola ilustrovaná na príkladoch z niekoľkých krajín, pričom prevažoval pohľad na univerzitného prostredia, resp. z tohto prostredia, ale vyskytol sa tiež príklad z akadémie vied a grantovej agentúry. Problematika informačných systémov ktoré obsahujú celoštátne dáta bola spomenutá len v rámci príspevkov venovaných systémom FRIS (Belgicko-Flámsko) a NARCIS (Holandsko). Obsiahnutie celej výskumnej a vedeckej základne krajiny v rámci jedného informačného systému je všeobecne považované za problém a viacerí prednášatelia túto skutočnosť spomenuli. Najväčším problémom je získanie / presvedčenie všetkých zainteresovaných subjektov, aby sa na budovaní CRIS podieľali včasným dodávaním relevantných dát. Problémom je tiež zabezpečenie kvality dát a trvalá udržateľnosť obmedzeného projektu.

Využívanie získaných informácií na podporu inovácií v príspevku *Enterprise Europe network : a platform for valorisation of R&D program's results* načrtol Nikos Houstos z Grécka. Dag W. Aksnes z Nórska v príspevku *Use in research management and evaluations* zdôraznil význam týchto údajov pri riadení a hodnotení vedy. Odznali tiež úvahy o etike informovania o vede: o publikovaní v rámci iniciatívy *Open Access* na jednej strane a o nutnosti rešpektovať autorské práva na strane druhej.

Okrem „tradičných“ systémov CRIS, ako ich budujeme u nás, bola venovaná pozornosť najmä informačným systémom pre vysoké školy, ktoré obsahujú okrem projektov, personálnych databáz a publikačnej činnosti aj moduly typické pre vysoké školy, ako sú študijné plány, registre doktorandov a pod. Niektoré systémy tiež riešia automatizované hodnotenie výskumnej činnosti (používajú napr. metódy bibliometrie – počet publikácií, citovanosť, spoluautorstvo atď.).

Seminár bol pre nás zaujímavý z hľadiska načrtnutia možností rozvoja informačného systému o vede. Rozvoj tohto systému na národnej úrovni u nás rieši CVTI SR ako prevádzkovateľ slovenského informačného systému o vede (<http://www.vedatechnika.sk/ISK/SVVP/Stranky/default.aspx>), ktorý spravuje Ministerstvo školstva SR. Rozvoju systému sa v rámci projektu *Národný informačný systém podpory výskumu*

a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom, ktorého nositeľom je CVTI SR, venuje aktivita 4.1. Rozširovanie CIP VVI o nové funkcie s rešpektovaním štandardov EÚ a zameraním na efektívnu prácu s projektmi vrátane prepojenia s inými informačnými systémami. Tento národný projekt je riešený v rámci operačného programu Výskum a vývoj a je financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Seminár odpovedal na otázku, čo všetko s budovaním a prevádzkou informačného systému súvisí. Patrí sem napríklad registrácia publikačnej činnosti ako výsledkov výskumu a vývoja, evidencia využitia výsledkov výskumu v podobe inovácií, ale napríklad aj vybudovanie súborov autorít pre túto oblasť: minimálne súborov expertov a subjektov výskumu a vývoja.

Ako ukazujú skúsenosti z iných krajín, pre úspešné budovanie informačného systému je nutná široko koncipovaná spolupráca garanta systému, prevádzkovateľa a subjektov vedy a výskumu. Na seminári viackrát odznelo, že využívané sú iba kvalitné informácie, ale platí to aj naopak, že totiž kvalitu v informačnom systéme evidovaných informácií o vede dokáže zvýšiť iba záujem o ich využívanie.

Viac informácií o tomto seminári, ale aj o každoročne konaných seminároch EuroCRIS na tému informácií o vede sa nachádza na stránke <http://www.eurocris.org/public/events/seminars>.

*Ing. Danica Zendulková, CVTI SR v Bratislave
(zendulkova@cvtisr.sk)*

Poeta laureatus Ioannes Bocatius

Na prelome 16. a 17. storočia žil v Košiciach známy literát, pedagóg, historik, diplomat a richtár Ján Bocatius. Narodil sa v rodine obchodníka 25. decembra 1569 v Lužici, v obci Vetschau. Mladé roky trávil na štúdiách v susednom Sasku. Neskôr opúšťa svoju vlasť a prichádza do Uhorska. Nejaký čas pobudol v Kremnici, potom v Prešove. Do Košíc prišiel roku 1599 na pozvanie magistrátu, aby tu viedol mestskú školu. Obyvatelia Košíc si ho obľúbili a vážili. Najprv ho zvolili za radcu a v rokoch 1603-1604 za richtára mesta. Popri pedagogickej činnosti sa venoval aj literárnej tvorbe. Cisár Rudolf II. mu udelil titul „Poeta laureatus caesareus“ a roku 1598 ho povýšili do šľachtického stavu. Zomrel na jednej zo svojich ciest, v Uhorskom Brode 31. októbra 1621.

S cieľom priblížiť život a literárne dielo tejto významnej humanistickej osobnosti zorganizovala Verejná knižnica Jána Bocatia v spolupráci s Mestom Košice a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR v dňoch 29.-30. septembra 2009 dvojdnové podujatie Poeta laureatus Ioannes Bocatius. Viaceré aktivity (konferencia, výstava, dramatizácia) predstavili Bocatia ako človeka, ktorý bol prínosom pre kultúrny a spoločenský život Košíc, ale i širšieho regiónu na prelome 16. a 17. storočia. Človeka, ktorý bez ohľadu na osobné riziká hájil svoje presvedčenie a uskutočňoval zverené poslanie. Ovenčeného básnika, ktorý zažil, tak ako to už u verejne známych osobností býva, vzostupy i pád.

Rok 2009 sa priam ponúkal na zorganizovanie takéhoto veľkého podujatia. Keď študujeme biografiu Jána Bocatia zistíme, že deviatky mali v jeho živote významné miesto. Už v roku jeho narodenia figuruje deviatka. Za významný medzník v jeho živote možno považovať rok 1599, keď v tlačiarni Jakuba Klösa v Bardejove vychádza jeho najrozsiahlejšie a najznámejšie dielo *Hungaridos libri poematum quinque* (Päť kníh uhorských básní), ktoré patrí k prvým zobrazeným dielam v Uhorsku vôbec. V tom istom roku prichádza z Prešova do Košíc, čo malo na jeho ďalší život osudový vplyv. V r. 2009 uplynulo 440 rokov od jeho narodenia, 410 rokov od vydania jeho najznámejšieho diela a príchodu do Košíc.

A je tu ešte jeden dôvod, ktorý nás podnietil zorganizovať toto veľké podujatie. Chceli sme si ním pripomenúť svoje vlastné výročie – 85 rokov od vzniku Verejnej knižnice Jána Bocatia v Košiciach. Tá vznikla roku 1924 ako pokračovateľka knižnice zrušenej Právnickej akadémie. I keď z pôvodného fondu zostala len malá časť, môže sa knižnica dnes pýšiť takými vzácnosťami, akými sú inkunábuly či zbierka starých tlačí zo 17. a 18. storočia. Bohužiaľ, v tejto vzácnej zbierke sa nedochovala žiadna tlač od Jána Bocatia. Vďaka ústretovosti Slovenskej národnej knižnice v Martine, Univerzitetnej knižnice v Bratislave, Ústrednej knižnice SAV, ale i Verejnej a univerzitetnej knižnice v Ženeve obsahujú dnes fondy našej knižnice všetky dostupné elektronické kópie jeho diel.

Dvojdňové podujatie Poeta laureatus Ioannes Bocatius sa začalo položením kvetov k pamätnej tabuli Jána Bocatia primátorom mesta Košíc a účastníkmi konferencie.

Výstava pod názvom Ján Bocatius v dobových dokumentoch bola pripravená v spolupráci s Archívom mesta Košice a Východoslovenským múzeom v Košiciach. Návštevníci mohli vidieť Bocatiovu korešpondenciu i mestské knihy s dôležitými údajmi o jeho pôsobení vo funkcii košického richtára, kópie Bocatiových diel, dve originálne diela z fondov Slovenskej národnej knižnice v Martine (SNK) a dobové exponáty približujúce obdobie prelomu 16. a 17. storočia. Na výstave bolo prezentované (v podobe kópie) jedno z najpozoruhodnejších diel Jána Bocatia *Olympias carceraria* (Uväznený Olympias). Opisuje jeho päťročné väznenie v Bielej veži Pražského hradu, ako aj okolnosti jeho zatknutia i úteku z väzenia. Zachoval sa len jediný prepis tohto Bocatiovho rukopisu, ktorý je uložený vo Verejnej a univerzitetnej knižnici v Ženeve. Verejnej knižnici Jána Bocatia sa podarilo získať toto dielo v podobe kópie na mikrofilme a tak sa dlho nezvestný a pre bádateľov veľmi cenný dokument prvýkrát objavil i na Slovensku.

Dramatizované ukážky príbehov zo života Jána Bocatia v podaní členov spoločnosti Via Cassa sa uskutočnili na Hlavnej ulici a boli určené širšej verejnosti. Priblížili Bocatiov príchod do Košíc, urovnanie sporu protestantov a katolíkov o Dóm svätej Alžbety i odchod s Bethlenovým vojskom. Z balkóna Historického radnice odznela po prvýkrát Bocatiova báseň venovaná Košiciam, v slovenskom preklade profesorky Marty Kerulovej.

Ťažiskovým podujatím projektu bola populárno-vedecká konferencia. Jej cieľom bolo predovšetkým zmapovať dostupné poznatky o Bocatiovom pôsobení v Prešove a v Košiciach a predstaviť jeho literárnu tvorbu. V úvode konferencie prítomných pozdra-

vil primátor mesta Ing. František Knapík i vedúca odboru kultúry Košického samosprávneho kraja PhDr. Jana Kovacsová a riaditeľ Národného bibliografického ústavu SNK Doc. PaedDr. Miloš Kovačka. Známa košická reštaurátorka Mária Spoločníková ocenila konferenciu ako službu histórii a umeniu a zároveň prínos do programu kultúrnych podujatí Košic – Európskeho hlavného mesta kultúry 2013.

Konferencia, na ktorej odzneli príspevky renomovaných prednášateľov (Kónya, Kerul'ová, Žibritová, Petraško, Škovierová ...), priblížila účastníkom pohľad na politické pomery v Uhorsku na prelome 16. a 17. storočia, pôsobenie Jána Bocatia v Prešove a Košiciach, jeho domovinu Lužické Srbsko (Lužicu), dielo *Päť kníh uhorských básní*, vydávanie jeho diel východoslovenskými tlačiarňami, popis tlačí ktoré sa nachádzajú vo fondoch Slovenskej národnej knižnice, ale aj vydaných a nedochovaných tlačí v češtine, formálny i obsahový popis rukopisného diela *Olympias carcera-ria* i spomienky na najvýznamnejšieho bocatiológa, maďarského historika Ferenc Csonku. Výstupom z konferencie je zborník *Poeta laureatus Ioannes Bocatius*, ktorý okrem príspevkov prináša i dokumentačný a fotografický materiál.

Veríme, že zborník poteší všetkých priaznivcov Jána Bocatia, archivárov, knihovníkov, historikov a možno podnieti k ďalšiemu bádaniu jeho života a diela.

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach nesie vo svojom názve meno tejto osobnosti od roku 1991.

*PhDr. Klára Kernerová, Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach
(kernerova@vkjb.sk)*

Ako komunikovať s porozumením

Dennodenne komunikujeme na rôznych úrovniach (viac či menej úspešne) v pracovnom i osobnom živote. Často sa stáva, že niečo vyslovené je pochopené druhou stranou úplne inak než ako to bolo myslené. Vznikajú nedorozumenia, na ktorých majú podiel obidve strany a ktoré majú negatívny vplyv na vzájomné porozumenie. Komunikujeme rečou, jej slovným zložením, dynamikou a zafarbením, gestikuláciou, polohou tela, mimikou, pohľadom. Pre človeka je nanajvýš dôležité budovať vzťahy, čo bez komunikácie nie je možné.

Oblasť komunikácie je často podceňovaná, je samozrejmosťou, že každý človek vie so svojím okolím komunikovať. Na základe získaných skúseností a absolvovanej praxe vieme, že komunikáciou je potrebné sa zaoberať, tak ako každou inou činnosťou, ktorú sa potrebujeme naučiť a ďalej správne rozvíjať. To však bez tých správnych vedomostí a tréningu je ťažko realizovateľné.

Toto poznanie bolo impulzom na realizáciu seminára s príznačným názvom – Ako komunikovať s porozumením. S finančnou podporou Slovenskej asociácie knižníc v rámci programu Partnerstvo alebo Spojme svoje sily zorganizovala Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach 14. októbra 2009 odborné podujatie, určené knihovníkom všet-

kých typov knižníc z Košického a Prešovského kraja. Účastníci mali možnosť zúčastniť sa tréningu komunikačných zručností, ako bolo podujatie definované zo strany lektorky Mgr. Márie Sarkovej z Katedry pedagogickej psychológie a psychológie zdravia Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach. Komunikácia je slovo latinského pôvodu, základom ktorého je prídavné meno communis – spoločný. Spoločne sa aj účastníci podujatia pustili do aktivít pripravených lektorkou.

Seminár bol rozdelený do dvoch blokov. V prvom bloku s názvom Kreativný dialóg sme sa zaoberali aktivitou zameranou na neverbálnu komunikáciu. Každý účastník náhodnou voľbou získal partnera, s ktorým mal komunikovať bez slov. Dialóg spočíval v spoločnom farebnom kreslení a dopĺňaní obrázkov – vopred definovaných tvarov. Činnosť bola sťažená využitím ruky, ktorú bežne nepoužívame. Praváci kreslili ľavou a ľaváci pravou rukou.

Nasledovala aktivita zameraná na bariéry v komunikácii – Skupinová interpretácia. Pri tejto aktivite prvýkrát v auditóriu zarezonovalo japonské slovíčko haiku – kratučká básnička bez názvu, ktorá zvyčajne popisuje určitú reálnu situáciu vzťahujúcu sa k prírode alebo ľudskému životu. Úlohou poeta je verne zobrazit scénu obmedzeným počtom slov, bez akýchkoľvek metafor, hodnotení či filozofických alebo abstraktných úvah. Najprv sa vytvorili päťčlenné skupiny. Každý člen jednej skupiny obdržal rovnakú báseň a individuálne, bez spoločného dohovoru mal napísať pocity, ktoré v ňom báseň vyvolala. Bolo zaujímavé počuť, ako haiku oslovilo každého jednotlivca. Vyjadrené pocity boli vo väčšine zhodné s pocitmi ostatných členov skupiny. Poslednou aktivitou dopoludňajšej časti bola hra s príznačným názvom – Telefonistka. Účastníkom bol vnútený typ rozhovoru a vybrané dvojice navzájom reagovali na hlas a slová svojho spoločníka na „druhom konci telefónu“. – Každá z uvedených aktivít bola pri jej ukončení zhodnotená a teoreticky zhrnutá školiteľkou.

Druhý blok seminára mal za cieľ naučiť sa správne zásady efektívnej komunikácie, návod ako zvládnuť stres a osvojiť si psychohygienu. Aktivita Komunikačné zóny bola zameraná na efektívnu komunikáciu a psychologické aspekty komunikácie. Účastníci si overili sami na sebe výhody a nevýhody rôznych komunikačných polôh (tvárou v tvár, obrátení chrbtami, jeden stojí kým druhý sedí a pod.). Poslednou časťou bloku bolo riešenie modelových situácií, ktoré súviseli s rôznymi záťažovými situáciami. Účastníci živo reagovali na rôzne podnety, mnohí sa potešili vzájomnej výmene názorov a postrehov zo svojho prostredia, z práce s používateľmi, či už to boli malé deti alebo študenti vysokých škôl.

Čas nenápadne ubiehal v príjemnej a nenútenej atmosfére. Ako na záver všetci skonštatovali, knihovníkom tréningy podobného charakteru chýbajú, radi by privítali aj ďalšie lekcie. Spokojnosť bola na všetkých stranách, na strane účastníkov, organizátorov i na strane lektorky. Seminár splnil naše očakávania a veríme, že ďalšie podobné podujatie nedá na seba dlho čakať. Týmto sa chceme poďakovať Slovenskej asociácii knižníc za možnosť organizovať semináre, kde máme možnosť rozvíjať svoje zručnosti a stretnúť sa s kolegyňami či kolegami z iných knižníc.

Cieľom seminára bolo zlepšiť využitie komunikačného potenciálu účastníkov, zefektívniť a skvalitniť komunikáciu, odstrániť komunikačné bariéry. Krok k tomuto cieľu sme urobili ...

*Ing. Eva Matušovičová, Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach
(eva.matusovicova@upjs.sk)*

Vitaj v mojom svete

V BIBIANE, medzinárodnom dome umenia pre deti, bola 29. októbra 2009 otvorená výstava nazvaná Vitaj v mojom svete. Výstava je pokračovaním 20-ročného cyklu, v ktorom predstavujeme domácu i zahraničnú knižnú tvorbu a pomôcky pre deti so zvláštnymi potrebami, práce hendikepovaných detí, ale aj veľké interaktívne výstavy približujúce verejnosti problémy detí s jednotlivými postihmi a ich život medzi nami.

Tentoraz ponúkame výstavu, ktorá je výnimočná tým, že návštevníkom dovoľí poodhaliť stále ešte málo známy svet autorov – špeciálnych pedagógov, umelcov či technikov, všetkých tých, ktorí vytvárajú podmienky pre začlenenie sa postihnutých do bežného života. Okrem kníh a pomôcok, ako je napr. čítacia lupa, príbor pre telesne postihnutých, hovoriaca váha alebo hovoriaca peňaženka pre nevidiacich, predstavíme nový medzinárodný projekt Dokumentačného centra IBBY pre postihnutých, ktoré sídli v meste Sandvika v Nórsku.

Návštevníci si môžu pozrieť 50 unikátnych titulov z celého sveta, medzi nimi napr. knihy s ilustráciami v znakovnej reči, knihy písané Braillovým písmom a hmatovými ilustráciami, či špeciálne „ľahko čitateľné“ knihy, ktoré vznikli v 21 krajinách sveta – v USA, Kanade, Peru, Mexiku, Kolumbii, Veľkej Británii, Rakúsku, Slovinsku, Poľsku, Taliansku, Španielsku, Francúzsku, Holandsku, Švédsku, Nórsku, Fínsku, Egypte, Iráne, Indii, Indonézii a Japonsku. Expozíciu dopĺňa kolekcia výtvarných prác postihnutých detí zo Slovenska. Ako napísala komisárka výstavy dr. Gabriela Škorvanková: „Uvidíme malé zázraky veľkej pomoci pre tých, ktorí to potrebujú, aj pre tých, ktorí s nimi žijú.“

Výstava v BIBIANE trvala do 29. novembra, 1. decembra bola inštalovaná v Mestskej knižnici v Piešťanoch a bola otvorená do 16. decembra 2009.

*Mgr. Eva Ciferská, BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave
(ciferska@bibiana.sk)*

Odkaz na pergamene – seminár, výstava a workshop

Priestory Slovenskej národnej knižnice v Martine na Hostihore ožili v dňoch 4.-5. novembra 2009 účastníkmi seminára Odkaz na pergamene a v piatkové doobedie, 6. novembra, i účastníkmi rovnomenného workshopu. Obe tieto podujatia boli záverečnou bodkou za projektom, ktorý získala Slovenská národná knižnica (SNK) od

Agentúry pre poporu vedy a výskumu v r. 2006. Projekt Prieskum, konzervovanie a kultúrno-historické zhodnotenie pergamenových dokumentov v SNK sa realizoval tri roky a dokázal spojiť odborníkov z oblastí histórie, paleografie, muzikológie, judaistiky, archívnickva ale i konzervátorov, ochranárov, reštaurátorov, chemikov, analytikov, mikrobiológov, genetikov a informatikov.

Každý sa zo svojho pohľadu díval na 200 pergamenových dokumentov, ktoré sa počas riešenia projektu našli v zbierkach Archívu literatúry a umenia (ALU) SNK. Vznikol tak ucelený súbor informácií na základe pozoruhodných analýz a diagnostík, ktoré autori prezentovali na odbornom seminári. Stretli sa tu zástupcovia knižníc, múzeí, archívov ako i zástupcovia stredných a vysokých škôl, zameraných na vzdelávanie v oblasti histórie, archívnickva, filozofie, konzervovania, reštaurovania. Seminár podporili svojou účasťou i českí kolegovia z Národného archívu ČR v Prahe, Národnej knižnice ČR v Prahe a Fakulty reštaurovania Pardubickej univerzity. Početné zastúpenie mali i študenti Katedry histórie Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku, ako aj študenti Žilinskej univerzity z odboru Dokumentácia kultúrneho dedičstva.

Seminár otvoril pútavým slovom Mgr. Peter Cabadaj, námestník riaditeľa SNK a odštartoval tak prvý deň prevažne historicko-umenovednej sekcie. Ciele, etapy a niektoré z realizačných výstupov projektu predstavila hlavná riešiteľka projektu Alena Maková, ktorá zároveň zdôvodnila úmysel vytvoriť projekt interdisciplinárny a oboznámila účastníkov s podielom práce konzervátorsko-ochranárskej časti riešiteľského tímu. Kultúrno-historické zhodnotenie projektu pripadlo Ľubomírovi Jankovičovi. Príspevok riaditeľky ALU SNK Magdy Brinckovej Východiská a stratégia spracovania pergamenových dokumentov v SNK nás previedol celou stratégiou výberu pergamenových dokumentov a bol zameraný na prierez činností súvisiacich s ich prípravou na diagnostiku, ale i stratégiou ich priebežného spracovania a výberu ochranných obalov. Pergamenové kódexové a listinné dedičstvo vo fondoch a zbierkach ALU SNK opísal Ľubomír Jankovič, ktorý počas riešenia projektu starostlivo študoval latinsky písané listiny a svoje opisy konzultoval s príslušnými špecialistami.

Hudobnopaleografické špecifiká stredovekých notovaných rukopisov z Archívu literatúry a umenia SNK v Martine sa stali špecialitou Evy Veselovskej z Ústavu hudobných vied SAV v Bratislave, ktorá sa venovala popisu a spracovaniu notových pergamenových dokumentov. Docent Juraj Šedivý z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zaujal príspevkom Písmo stredovekých pergamenových fragmentov zo SNK v Martine a previedol nás tak históriou použitého písma na martinských pergamenoch. Prvý seminárový deň ukončil Ľubomír Jankovič príspevkom Výtvarné aspekty a umelecko-historická hodnota kódexov a listín na pergamene.

Druhý seminárový deň navštívili všetci, ktorých zaujímal pergamen ako materiál. Historickou výrobou pergamenu nás previedol Radomír Slovák z Univerzity v Pardubiciach, Fakulty reštaurovania, Ateliéru konzervovania a reštaurovania papiera, knižnej väzby a dokumentov v Litomyšli. Prezentoval výrobu pergamenov študentov spomínanej fakulty.

Počas riešenia projektu v SNK bola vytvorená skrínigová databáza v programe Access 2003, do ktorej sa zaznamenávali všetky dopredu navolené kritériá hodnotenia pergamentu. O tvorbe, spôsobe vyplňania, vzhľade hodnotiaceho formulára a čiastkových výsledkoch vyhodnotenia informovala v príspevku Stratégia a vyhodnotenie prieskumu pergamentov v ALU SNK Alena Maková. Mikroskopické metódy stanovovania stupňa poškodenia pergamentu bol názov príspevku Magdy Součkovéj z Národnej knižnice ČR v Prahe. Príspevok bol zameraný na ukážky merania teploty zmrštenia, na základe ktorej môžeme uvažovať o istej miere degradácie pergamentu a môže slúžiť aj ako ukazovateľ vhodnosti použitia napríklad niekorých konzervačných prípravkov.

Keďže nás v priebehu riešenia projektu zaujímal i obsah a zloženie pigmentov, ktoré sme našli na pergamentoch, oslovili sme Pamiatkový úrad s prosbou o spoluprácu a Jana Želinská informovala o použitých analytických metódach a o výsledkoch tejto spolupráce v príspevku Analýza pigmentov z pergamentových dokumentov v Slovenskej národnej knižnici.

Súčasťou prieskumu pergamentov a jedným zo skrínigových kritérií bolo zisťovanie zvieratá, z ktorého bol pergament vyrobený. Nie vždy to bolo možné, pretože u obojstranne zbrusovaných pergamentov, ktoré sa takto upravovali z dôvodu obojstranného popisania, nebolo možné mikroskopické určenie polohy folikul a ich rozmiestnenie, ktorým sa dá rozlíšiť druh zvieratá. Hľadal sa preto spôsob pomocou analýzy DNA. Príspevok Analýza pergamentu : štúdium kontaminujúcich mikroorganizmov a molekulárna identifikácia pôvodu – živočíšne druhy použité pri výrobe, autorizovali Lucia Kraková, Domenico Pangallo a Katarína Chovanová.

Českí kolegovia z Národného archívu v Prahe nám ukázali ako sa starajú o pergamentové listiny. V príspevku, ktorý predniesol Benjamín Bartl a nazval Ukládání pergamentových listin v Národním archivu v Praze v minulosti a v súčasné době, objasnil stratégiu výberu ochranných obalov vybraných na súčasné používanie.

Vlastnosti pergamentu po aplikácii hydrolyzovaného kolagénu, ako aj možnosti použitia tohto prípravku nielen pri zlepšení vlastností pergamentu, ale i jeho iné využitie pri reštaurovaní predniesla v príspevku Alena Maková. Ivan Kuka informoval o Meraní priehľadnosti pergamentu. O prieskume a reštaurovaní malej knižočky hodiniek informovala Veronika Lettrichová v príspevku Prieskum a reštaurovanie Horae Canonicae.

Autori projektu pripravili pre účastníkov seminára prekvapenie v podobe rovnomennej výstavy Odkaz na pergamente. Výstava bude do 20. januára 2010 lokalizovaná v Slovenskom národnom literárnom múzeu v Martine. Je rozčlenená do dvoch častí. Prvá časť sa zameriava na dejiny pergamentu, výrobu a druhy prgamentu. Navštevník sa tu oboznámi s pôvodným spôsobom výroby a produkt tejto výroby si môže vziať i do rúk a tak pocítiť jedinečnosť tohto materiálu. V dokumentárnom filme, ktorý je súčasťou expozície, si i malý divák uvedomí obtiažnosť výroby pergamentu. Film približuje najvzácnejšie dokumenty písané na pergamente, ktoré sa nachádzajú v zbierkach ALU SNK. Navštevník si ich následne môže prezrieť všetky, a spolu s nimi aj mnohé iné, na pútavo pripravených kópiách v druhej časti výstavy.

Workshop Odkaz na pergamene mal priblížiť pätnástim záujemcom vybrané diagnostické metódy, ktoré sa použili na hodnotenie pergamenu. Každý účastník dostal indikátorové papieriky na určenie prítomnosti Ca^{2+} a Fe^{2+} a metodiku ich použitia, boli predstavené merania kolorimetrických koordinát v systéme CIE Lab na zistenie farby pergamenu, meranie denzity a kvapkové metódy na zistenie prítomnosti trieslovín. Meranie prvkového zloženia tak atramentov ako aj pigmentov, prípadne samotného pergamenu sa demonštrovalo meraním nedeštruktúrnou metódou pomocou XRF prenosného röntgenofluorescenčného analyzátoru.

Autori projektu pevne veria, že prvé novemborvé dni, venované pergamenu v Martine, priniesli veľa nových informácií všetkým, ktorí sa o pamiatky písané na pergamene zaujímajú, prípadne s pergamenom inak pracujú.

*Ing. Alena Maková, Slovenská národná knižnica v Martine
(makova@snk.sk)*

Seminár Dejiny knižnej kultúry Novohradu

Čitateľov Bulletinu SAK chceme krátko poinformovať o ďalšom zo série celoslovenských seminárov venovaných dejinám knižnej kultúry. Po vlašajšom odborovo-tematickom zameraní seminára (Balneológia v dejinách knižnej kultúry Slovenska) sa usporiadatelia v tomto roku vrátili k tradičnej orientácii na určitý región a za tento región zvolili Novohrad.

Seminár sa konal 12.-14. októbra v Lučenci. Viac ako tri desiatky referátov, ktoré na ňom odzneli, priniesli v súhrne bohatý materiál k danej téme.

Región Novohradu sa v minulosti vymedzoval územím historickej Novohradskej stolice. V súčasnosti sa rozkladá po oboch stranách slovensko-maďarskej hranice a patrí k národnostne zmiešaným územiám. V tomto duchu sa na seminári venovala pozornosť paralelne obom častiam regiónu a knižnej kultúre slovenskej i maďarskej; vystúpili na ňom aj historici a archivári z Maďarska.

Podobne ako na predchádzajúcich seminároch, aj tentoraz vstupom do samotnej problematiky boli príspevky všeobecnohistorického zamerania, oboznamujúce s históriou Novohradu, staršou i novšou. Do jeho histórie sa výrazne zapísala turecká expanzia v 16.-17. storočí (nájazdy Turkov i dočasné obsadenie niektorých miest), ktorá sa premietla i v pamiatkach knižnej kultúry (literárnych, výtvarných a i.) – v samotnom regióne i širšie. Ďalšie tematické okruhy vytvorili príspevky, venované novohradským nárečovým a iným jazykovým pamiatkam; osobnostiam regiónu v kontexte knižnej kultúry (vzdelancom a i.); vzniku a činnosti tlačiarň v regióne; knižniciam – historickým (šľachtickým, cirkevným, školským) i súčasným; pamiatkam knižnej kultúry so vzťahom k Novohradu spoza jeho hraníc. – Príspevky zo seminára budú uverejnené v zborníku *Kniha*.

K.F.

Edičná činnosť v regionálnych a vedeckých knižniciach na Slovensku v roku 2008

Všetky regionálne a vedecké knižnice – ich bibliografické oddelenia - sa starajú o dopĺňovanie regionálnej literatúry. Ide najmä o knižné publikácie, periodiká a zborníky, ale aj o rôznorodé druhy a typy špeciálnych dokumentov (mapy, firemná literatúra, katalógy výstav a firiem, diplomové práce, rigorózne a stredoškolské práce, informačné bulletiny, fotografické publikácie atď.), ktoré poskytujú zaujímavé informácie o príslušnom regióne.

Bibliografické spracovanie týchto materiálov je základnou úlohou bibliografov. Lebo najdôležitejšou úlohou je uspokojiť potreby používateľov a poskytnúť im zodpovedajúce informácie o osobnostiach, podujatiach, inštitúciách, firmách a pamiatkach z regiónu.

Regionálny knižničný fond je základom edičnej činnosti. Ide o vydávanie tematických súpisov literatúry – výberových, personálnych a odporúčajúcich bibliografií, ako aj rešerší regionálneho charakteru. Každoročne vychádzajú bibliografické ročenky a kalendária príslušného regiónu.

Edičné aktivity vyplývajú z aktuálnych požiadaviek používateľov (zväčša ide o vydávanie personálnych bibliografií významných osobností regiónu a tematických bibliografií).

Zvýšený dopyt po regionálnych dokumentoch je badateľný najmä zo strany stredoškolských a vysokoškolských študentov.

V roku 2008 bolo vydaných v knižniciach (s výnimkou akademických knižníc) 382 titulov v náklade 20 587 výtlačkov. Počet titulov sa javí dosť vysoký, ale z tohto počtu 228 titulov v náklade 358 výtlačkov vydala Slovenská knižnica pre nevidiacich v Levoči. To znamená, že na ostatné knižnice pripadá 154 titulov. Tieto údaje sme získali zo štatistického zisťovania (z ročných výkazov o neperiodických publikáciách za rok 2008), ktoré uskutočňuje Slovenská národná knižnica-Národný bibliografický ústav v Martine v spolupráci s Odborom informatiky Ministerstva kultúry SR. Na Slovensku bolo celkovo za rok 2008 vydaných 9171 titulov neperiodických publikácií, z toho 7735 kníh a 1436 brožúr. Z toho počtu prvé vydanie predstavuje spolu 8007 titulov (z toho 6766 kníh a 1241 brožúr).

V rámci edičnej činnosti boli v regionálnych a vedeckých knižniciach na Slovensku v roku 2008 pripravené nasledujúce tituly. Sú zoradené podľa jednotlivých samosprávnych krajov.

BANSKOBYSSTRICKÝ SAMOSPRAVNÝ KRAJ

Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene

- *Literárne osobnosti mesta a okresu Zvolen : biografický slovník / zost.: Elena Matisková*
- *Literárny Zvolen : výberová regionálna bibliografia / zost.: Elena Matisková*

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici

- *Public relations a lobovanie pre knižnice : zborník príspevkov z odborného seminára, ktorý sa konal dňa 4. marca 2008 v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici / zost.: Blanka Snopková . Elektronický zdroj*
- *Zlata Solivajsová : personálna bibliografia / zost.: Soňa Šváčková*
- *Kľúč od každých dverí - Zlata Solivajsová / hlavná red.: Soňa Šváčková*
- *Alexander Dubček – 15 rokov po ... (spomienky, úvahy, štúdie) / zost.: Blanka Snopková*

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici

- *Súpis rešerší za rok 2007 / zost.: Katarína Donovalová*
- *Vojtech Majling : personálna bibliografia / zost.: Katarína Donovalová*
- *Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici / zost.: Katarína Donovalová*
- *Martina Solčanská / zost.: Katarína Donovalová*
- *Juraj Kuniak / zost.: Katarína Donovalová*
- *Ján Uličiansky / zost.: Katarína Donovalová*
- *Denisa Fulmeková / zost.: Katarína Donovalová*
- *Ľudové remeslá / zost.: Katarína Donovalová*
- *Štefan Konkol / zost.: Katarína Donovalová*
- *Martina Pilcerová / zost.: Katarína Donovalová*
- *Ilja Čičvák / zost.: Katarína Donovalová*
- *Európsky týždeň miestnej demokracie / zost.: Katarína Donovalová*
- *Miroslav Kapusta / zost.: Katarína Donovalová*
- *Magda Vašaryová / zost.: Katarína Donovalová*

Knižnica Jána Kollára v Kremnici

- *Stopy banskej činnosti v zlatom meste (o zláte, baníctve a baníkovi v Kremnici...) : regionálna bibliografia / zost.: Alžbeta Madudová*
- *Jubilujúca Kremnica – jubilujúci Kremničania : súbor bibliografických letákov / zost.: Alžbeta Madudová*

Knižnica M. Hrebendu v Rimavskej Sobote

- *Okresy Revúca a R. Sobota v tlači za rok 2005 / zost.: Rita Herczegová*
- *Dni Detskej knihy 1.-3. apríl 2008 v R. Sobote / zost.: Rita Herczegová*

Novohradská knižnica v Lučenci

- *Osobností Novohradu : kalendár výročí na rok 2008 / zost.: Mária Mališová, Zora Nagyová*
- *Súpis rešerší za rok 2007 / zost.: Zora Nagyová*
- *Bibliografia Lučenca 2 : výber z novinových, časopiseckých a zborníkových príspevkov / Ján Drenko*
- *Len čítať z pier nestačí : výberová bibliografia / zost.: Mária Mališová, Zora Nagyová*
- *Mária Hajková : výberová personálna bibliografia / zost.: Mária Mališová, Zora Nagyová*
- *Okresy Lučenec a Poltár v tlači za rok 2007 / zost.: Mária Mališová*

Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši

- *Hana Košková : bibliografický leták / zost.: Zuzana Unzeitigová*
- *Škultétyho rečňovanky 2008 : bibliografický leták / zost.: Zuzana Unzeitigová*
- *Pavol Dobšinský : bibliografický leták / zost.: Zuzana Unzeitigová*
- *Ján Mäsiar – regionálny historik, etnograf, zberateľ : bibliografický leták / zost.: Zuzana Unzeitigová*
- *Ján Fekete – Apolkin : bibliografický leták / zost.: Zuzana Unzeitigová*
- *Pamätnica 1968-2008 : 40 rokov Hontiansko-novohradskej knižnice A. H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši / zost.: Danka Šagiiová, Zuzana Unzeitigová*

BRATISLAVA – VIDIEK

Malokarpatská knižnica v Pezinku

- *Eugen Suchoň : výberová personálna bibliografia vydaná pri príležitosti 100. výročia narodenia a 15. výročia úmrtia hudobného skladateľa / zost.: Katarína Benciová*
- *Kalendárium výročí regionálnych osobností v roku 2008*
- *Kalendárium 2009*

SIEŤ VEREJNÝCH KNIŽNÍC V BRATISLAVE

Mestská knižnica v Bratislave

- *Ako sa budia rozprávky : bibliografický leták o tvorbe Kristy Bendovej / zost.: Zuzana Sekáčová*
- *Zlomjazyček : bibliografický leták o tvorbe Štefana Moravčička / zost.: Eva Kořínková*

Knižnica Ružinov v Bratislave

- *Po rokoch : spomienky / zost.: Šaňo Homôľka*
- *Záhorie, vďaka ti : básne / zost.: Jozef Mifkovič*
- *Kalendár výročí 2009 / zost.: Eva Györgyová*
- *Šepot uzlov / zost.: Zorica Horáková*

Galantská knižnica v Galante

- *Okres Galanta v tlači : neperiodické dokumenty : rok 2006 : regionálna bibliografía*
- *Mária Jančová : bibliografický leták / zost. : Katarína Bedečová*
- *Ján Smrek : bibliografický leták / zost.: Zuzana Fajnorová*

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

- *Kalendár výročí osobností Dunajskostredského okresu 2008*
- *Gyüre Lajos : personálna bibliografía / zost.: Marta Vargová*

TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne

- *Drahoslav Machala: bibliografický leták / zost.: Eva Struhárová*
- *Kalendár výročí osobností a udalostí okresov Bánovce nad Bebravou, Myjava, Nové Mesto nad Váhom / zost.: Katarína Švajdleníková*
- *Kalendár výročí významných osobností Trenčianskeho okresu / zost.: Eva Struhárová*
- *Jozef Lehocký: bibliografický leták / zost.: Eva Struhárová*
- *Katarína Hudcová: výberová bibliografía / zost.: Eva Struhárová*
- *Vzbura príslušníkov 71. pešieho pluku v Kragujevci v roku 1918 : výberová bibliografía / zost.: Katarína Švajdleníková*
- *Rákociho povstanie a bitka pri Trenčíne v roku 1807 : výberová bibliografía / zost.: Janka Tvrdoňová*

Hornonitrianska knižnica v Prievidzi

- *Okres Prievidza v tlači (2/2006, 1/2007, 1/2008) : články z novín a časopisov : bibliografická ročenka / zost.: Ondrej Čiliak*
- *Školstvo na hornej Nitre : odporúčajúca bibliografía / zost.: Ondrej Čiliak*
- *Umelci hornej Nitry : odporúčajúca bibliografía : biografický slovník / zost.: Ondrej Čiliak*

Považská knižnica v Považskej Bystrici

- *Okresy Považská Bystrica, Púchov a Ilava v tlači 2007 : 2. časť*
- *Okresy Považská Bystrica, Púchov a Ilava v tlači 2008 : 1. časť*
- *Kalendár výročí regionálnych osobností v roku 2009*
- *Mikuláš Drábik – bibliografický leták pri príležitosti 420. výročia narodenia / zost.: Alena Zelenáková*
- *Posolstvá z dávnych čias : ľudová kultúra na strednom Považí : tematická bibliografía / zost.: Alena Zelenáková*
- *Mária Jančová : 100. výročie narodenia : bibliografický leták/ zost.: Jana Kozáková*
- *Teodor Krížka : básnik z najbližších : bibliografický leták / zost.: Elena Kaplanová*

- Bibliografický zborník 2008/2009 (http://www.snk.sk/?BZ_2008)
- Kronika Jána z Utino. DVD
- Štatistický prehľad činností knižníc v SR za rok 2007. Štatistická ročenka
- Cesta slovenskej knihy. Katalóg k výstave
- Slovensko, Slováci, súvislosti na historických pohľadniciach a fotografiách. Katalóg k výstave
- Časopis Knižnica č. 1-12/2008 <http://www.snk.sk/?casopis-kniznica>
- Genealogicko-heraldický hlas 1-2/2008
- Biografické štúdie, zv. 33 http://www.snk.sk/?BS_33

Z uvedených titulov:

Obr. 2: Edičná činnosť za rok 2008
v Slovenskej národnej knižnici v Martine
(obálky publikácií)

slovenských spisovateľov 20. storočia. - Ide o druhé vydanie slovníka (prvé vyšlo v roku 2001), v ktorom autori doplnili pôvodné heslá o najmladších literárnych tvorcov, čím reagovali na významný nárast debutujúcich autorov, ale aj tvorbu zástupcov strednej a staršej generácie na prelome 20. a 21. storočia. Autori slovníka akcent kládli najmä na klasické literárne žánre, ale v inovovanom slovníku nechýbajú ani zástupcovia textárskej obce, literárni vedci a historici, slovakisti či prekladatelia.

*Deje tohto sveta sú výsledkom 3 faktorov:
prirodzenosti, ľudskej vôle a náhody. (Avicenna)*

Ing. Ivana Poláková, Slovenská národná knižnica v Martine
(polakova@snk.sk)

4. Knihovnicke časopisy a bulletiny v Banskobystrickom samosprávnom kraji

Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene

Knihovnícky spravodaj

Vychádza od roku 1993. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre potreby obecných knižníc okresov Detva, Krupina a Zvolen.

Obsahuje: aktuálne informácie z knihovníctva, legislatívne dokumenty, informácie o práci obecných knižníc v jednotlivých regiónoch a rôzne informácie.

Čítajko

Vychádza od roku 1994. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre deti materských a základných škôl.

Propaguje literatúru pre deti. Prináša životopisné profily najvýznamnejších osobností v oblasti literatúry pre deti, pozvánky na podujatia, súťaže, kvízy, aktuálne informácie o aktivitách knižnice zameraných na deti a mládež.

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici

Knihovnicke informácie

Vychádza od roku 1994. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre potreby obecných knižníc okresov Banská Bystrica a Brezno.

Obsahuje rubriky: Vzdelávajme sa, Z našich knižníc, Prečítali sme za vás, Prečítajme si, Informácie.

Časopis je publikovaný na webových stránkach knižnice:

<http://www.vkmm.sk/download.php?sekce=4>

Džúsik

Vychádza od roku 2006. Periodicita: 4x ročne.

Určené pre žiakov základných škôl.

Obsah: každé vydanie publikuje inú nosnú tému (napr. Vianoce, Veľká noc, Valentín a iné).

Časopis je publikovaný na webových stránkach knižnice:

<http://www.vkmm.sk/download.php?sekce=35>

Novohradská knižnica v Lučenci

Metodický spravodaj

Vychádza od roku 1990. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre potreby obecných knižníc okresov Lučenec a Poltár.

Obsahuje: kultúrny kalendár, analýzu a štatistický prehľad o činnosti verejných knižníc metodicky usmerňovaných regiónov.

Čítárik

Vychádza od roku 1998. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre žiakov základných škôl.

Obsahuje: výročia literárnych osobností, aktuality v knižnici, prehľady významných rodákov, priestor pre detské literárne talenty.

Knižnica Jána Kollára v Kremnici

Spravodaj pre knihovníkov

Vychádza od roku 1990. Periodicita: 1x ročne.

Určené pre potreby obecných knižníc okresov Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom.

Obsahuje analýzu a štatistický prehľad o činnosti verejných knižníc metodicky usmerňovaných regiónov.

Knižko

Vychádza od roku 2008. Periodicita: 4x ročne.

Určené pre deti materských a základných škôl.

Obsahuje: propagáciu knižničného fondu, prehľady výročí spisovateľov pre deti, jazykové okienko, rôzne hry na rozvoj logického myslenia, vtipy zo školských lavíc, výtvarné práce detí a súčasťou periodika je predloha „Vymaľuj si“.

Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobotě

Gemerský knihovník

Vychádza od roku 1970. Periodicita: 1x ročne.

Určené pre potreby obecných knižníc okresov Rimavská Sobota a Revúca.

Obsahuje: vyhodnotenia činnosti metodicky usmerňovaných verejných knižníc, knižničné rady, aktuálne problémy a úlohy, informácie o podujatiach verejných knižníc v regióne.

Knihulka

Vychádza od roku 1983. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre žiakov základných škôl.

Obsahuje (rubriky): výročia detských spisovateľov, kultúrny kalendár, naše naj, rozšírenie si vedomosti, pomôž si sám, nové knihy, objavujeme talenty, na voľné chvíle.

Hontiansko-novohradská knižnica A.H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši

Regionálny knihovník

Vychádza od roku 2005. Periodicita: 2x ročne.

Určené pre potreby obecných knižníc okresu Veľký Krtíš.

Obsahuje: aktuálne informácie z knihovníckeho diania na Slovensku, informácie o knižných novinkách, metodické pokyny, významné osobnosti literárneho života.

*Priska Joščáková, Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene
(joscakov@kskls.sk)*

Najkrajšie slovenské detské knihy v Bologni

V talianskej Bologni, v knižnici Biblioteca Sala Borsa Ragazzi bola 23. septembra 2009 slávnostne otvorená výstava BIBIANY, medzinárodného domu umenia pre deti, pod názvom Najkrajšie slovenské detské knihy.

Výstava je výberovou prehliadkou tvorby slovenských ilustrátorov od najstaršej generácie, ktorá vytvorila základy ilustrovanej detskej knihy na Slovensku, až po predstaviteľov najmladšej generácie, ktorí svojším prístupom rozvíjajú vizuálnu stránku slovenských kníh pre deti. Predstavenú kolekciu tvoria najmä tituly, ktoré za svoje výtvarné hodnoty získali ocenenia na Slovensku i v zahraničí. Expozíciu tvorí 150 kníh od 57 ilustrátorov.

Knihy pochádzajú zo špecializovaného fondu knižnice BIBIANY. Súčasťou výstavy sú plagáty, tvorcami ktorých sú známi slovenskí ilustrátori. Výstavu dopĺňa výber kníh preložených z taliančiny do slovenčiny. Pre odborných záujemcov bol pripravený informačný materiál s portrétmi tvorcov, ktorých knihy sú prezentované na výstave.

Výstavu v prítomnosti veľvyslanca Slovenskej republiky v Talianskej republike Stanislava Valla tvoril riaditeľ BIBIANY Peter Tvrdoň spolu s generálnou riaditeľkou Knižnice Sala Borsa Fabriziou Benedetti. Prítomná bola aj riaditeľka Knižnice Sala Borsa pre deti a mládež Tiziana Nanni a kurátorka výstav Tiziana Roversi. Medzi hosťami na vernisáži bol expremiér Talianskej republiky Romano Prodi, primátor Bologne Angelo Tranfaglia, zástupkyňa primátora Milena Naldi, zástupca pre šport, kultúru a turizmus Luciano Sita, kurátorka MAMBO Uliana Zanetti, prezidentka (združenia) Giannino Stopani Grazia Gotti, riaditeľka Medzinárodného knižného veľtrhu Roberta Chinni, predstavitelia konzulátu SR z Padovy a ďalší hostia.

Výstava je prvou zo série podujatí pripravovaných v rámci účasti Slovenskej republiky na budúcoročnom Medzinárodnom veľtrhu detskej knihy v Bologni, kde bude Slovensko prezentované v pozícii čestného hosťa. V Bologni trvala do 24. októbra, následne bola od 13. novembra do 8. decembra 2009 sprístupnená v múzeu pre deti Explora v Ríme.

*Mgr. Eva Ciferská, BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti v Bratislave
(ciferska@bibiana.sk)*

17. ročník knihovničkej konferencie Knihovny súčasnosti

Najvýznamnejšie české knihovničké podujatie – konferencia Knihovny súčasnosti – sa každoročne koná v polovici septembra v Seči v Železných horách. Tohto roku sa však výnimočne konala od 23. do 25. júna. Účastníci zmenu termínu privítali, pretože posledný júnový týždeň dával predpoklad na slnečné letné počasie, bohužiaľ, opak bol pravdou. Neprijemné a daždivé počasie sa však neodrazilo na programe konferencie, ktorý bol opäť zaujímavý a plný podnetov a ktorý sľuboval priniesť oproti predchádzajúcim 16 ročníkom určité zmeny.

Trojdnňový program bol rozdelený do tematických blokov. Predchádzalo mu ocenenie najlepších knihovníkov, ktorí dostali Medailu Zdeňka Václava Tobolku. Prvý tematický blok bol nazvaný Knižnica ako komunitné centrum a svojím príspevkom ho uviedla odborníčka na kultúrnu politiku Magda Smolíková z Otvorenej spoločnosti. Zamerala sa v ňom na kultúrnu politiku Európskej únie a kultúrne programy, najmä v oblasti digitalizácie. Veľmi podnetné boli príspevky dvoch nemeckých knihovníčok – H. Vogtovej z Mestskej knižnice v Kolíne nad Rýnom (príspevok Knižnica – oáza služieb) a S. Guhlovej z Regionálnej knižnice vo Weidene (príspevok Verejná knižnica vo virtuálnom svete – budúcnosť a šanca). V prvom z nich sa charakterizovali strategické oblasti knižnice: zameranie na klienta, podpora čítania a celoživotného vzdelávania, elektronické služby, práca s verejnosťou a interkultúrna knihovnícka práca. Podnetný bol najmä zoznam 50 rád, ako si udržať čitateľa a netradičné prostredie (napr. prebaloovací pult pre dojčatá či detské WC v detskom oddelení) i netradičné akcie, ktorými si knižnica chce udržať svoje miesto v konkurenčnom prostredí. V druhom príspevku zasa zaujal dôraz na knižnicu 2.0, charakteristika webu 2.0 a ďalšie nové nástroje a odpoveď na otázku, prečo je web 2.0 pre knižnicu taký dôležitý.

Z ďalších príspevkov zaujala najmä fotoprechádzka po škandinávskych a holandských knižniciach od Tomáša Řeháka, projekt Národnej digitálnej knižnice od Bohdany Stoklasovej, projekt Národného metodického centra od Jaromíra Kubička. Slovensko prezentovala Blanka Snopková zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici s príspevkom, zameraným na sociálne aspekty v činnosti knižníc na Slovensku.

Druhý deň odzneli tieto tematické bloky: Právne aspekty služieb pre verejnosť; Knižnica – obývačka mesta; Knižnica 2.0; Funkcie verejnej knižnice z hľadiska jej používateľov; Knižnica ako samoobsluha; Pre a proti; Digitalizácia pre používateľov. Tri bloky odzneli doobeda a tri poobede. Pretože prebiehali v rovnakom čase, účastníci si mohli zvoliť, na ktorom sa chcú zúčastniť, prípadne voľne prechádzať z jedného do druhého. Na záver konferencie odznelo zhodnotenie jednotlivých blokov, aby o ich priebehu a o jednotlivých príspevkoch získal predstavu každý účastník podujatia.

Ďalšou charakteristickou črtou tohtoročnej konferencie bolo jej zameranie na verejné knižnice a ich služby. Problematika knižničných služieb bola síce nosnou témou každej konferencie, pre tohtoročnú to však platilo o to viac, že jej organizátorom bol vedúci celoštátnej komisie služieb pri Národnej knižnici ČR Dr. Hanuš Hemola a jeho pra-

covný tím, všetko naslovovzatí odborníci z oblasti knižničných služieb. Každý z tematických blokov moderovali významné osobnosti českého knihovníctva a účastníci mohli doplniť program svojimi diskusnými príspevkami alebo poznámkami. Príspevky, ktoré odzneli v jednotlivých blokoch, boli zamerané na tie oblasti, ktoré sa považujú ako problematiqué: autorské právo, digitalizácia, miesto knižnice v súčasnej spoločnosti a jej cesta k ľuďom, komfort jej služieb, nové služby založené na nových technológiách. Citovali sa výhrady používateľov voči knižnici, ktoré ako výsledok ankety zhrnula v príspevku *Môže byť knižnica obývačkou mesta?* Zlata Houšková: nepohodlné sedenie v študovniach, nepríjemné prostredie, nevlúdny personál, nedostatočné vybavenie knižnice, absencia možnosti občerstvenia, zákaz nápojov pri štúdiu, zlé umiestnenie knižníc (nevyhovujúca vzdialenosť), formálnosť prostredia, neadekvátny dozor, nevyhovujúce služby, nevyhovujúci informačný systém a pod. To všetko má negatívny vplyv na pocitovanie potreby navštíviť knižnicu a využívať jej služby. Príspevky poukazovali na skutočnosť, že ak sa knižnica nebude orientovať na používateľa a nebude mu poskytovať adekvátne služby na základe technológií, ktoré prináša dnešná doba (digitalizácia, web 2.0), ostane len požičovňou kníh a ocitne sa na periférii záujmu najmä mladej generácie. Autori videli miesto súčasnej knižnice predovšetkým v zabezpečovaní prístupu používateľov k plateným elektronickým informačným zdrojom, v zabezpečení vzdialeného prístupu a v personalizácii vstupu do databáz.

Na konferencii sa veľmi často skloňovalo slovo web 2.0 a knižnica 2.0. Príspevky na túto tému sa niesli od čisto teoretických až po praktické, ukazujúce na realizáciu knižnice 2.0 v českom prostredí. Z nových služieb zaujal najmä systém BibTip umožňujúci prepojenie s katalógom knižnice, služba Citace 2.0 a jej možnosti, či alternatívne služby v Second Life. Zaujímavá bola informácia o vytvorení Kultúrneho informačného webu www.kuinweb.cz, kde si knižnice môžu uverejňovať oznamy o svojich kultúrnych aktivitách.

Z oblasti digitalizácie bol zasa podnetný príspevok *Nedigitalizoval to už niekto?* od P. Kocourka, v ktorom predstavil spoločný projekt Národnej knižnice ČR, Knižnice Akadémie vied ČR a spoločnosti INCAD, nazvaný Register digitalizácie: evidencia digitalizovaných dokumentov a sledovanie procesu spracovania. Projekt umožňuje sledovať, čo sa kde digitalizuje, čo sa bude digitalizovať a v konečnom dôsledku tak zabrániť duplicitnej digitalizácii a pomôcť používateľovi zorientovať sa v dokumentoch, prístupných v jednotlivých knižniciach v digitálnej forme.

Tretí deň konferencie uzatváral blok Verejné knižnice dnes. Zaujal v ňom najmä príspevok Víta Richtera *Benchmarking a zisťovanie spokojnosti používateľov knižníc*. Projekt Benchmarking sa v českom prostredí realizuje od roku 2006 a v súčasnosti na ňom spolupracuje 107 knižníc.

Súčasťou konferencie boli prezentácie firiem, ktoré oboznamovali s novými knižničnými systémami, hardvérovými i softvérovými produktmi, systémami elektronickej ochrany fondov, vydavateľskou činnosťou a novým knižničným nábytkom, pričom väčšina firiem už patrí ku každoročným účastníkom konferencie.

Na konferencii sa zúčastnilo takmer 400 účastníkov, čo už presahovalo možnosti konferenčnej sály Junior centra, v ktorom konferencia počnúc od svojho 3. ročníka každoročne prebieha. Organizátori majú teda pred sebou vážny problém – nájsť nové miesto pre konanie konferencie, ktorej počet účastníkov sa každým rokom zväčšuje. Bohatá účasť svedčí o tom, že celoštátna knihovnícka konferencia Knihovny súčasnosti má svoje pevné miesto v živote českej (i slovenskej) knihovníckej obce, pretože priťahuje svojím obsahom, zameraným na aktuálne problémy knižníc a snahou prispôbovať program a tematické bloky potrebám knižníc. Jej 17. ročník síce prebiehal v ustálenej organizačnej štruktúre – prvý a tretí deň spoločný program pre všetkých účastníkov, v druhý deň prednášky v tematicky zameraných sekciách -, napriek tomu však priniesol niektoré zmeny. Prejavili sa v rozšírení počtu sekcií a najmä v záverečnom hodnotení jednotlivých tematických blokov. Z konferencie vyšiel i zborník, bohužiaľ, v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi vo veľmi tenkej podobe. Nie všetci vystupujúci totiž dodali svoje príspevky a dokonca z niektorých sekcií nebol publikovaný ani jeden príspevok.

Tešíme sa na 18. ročník konferencie, ktorý sa má konať podľa informácie organizátorov v dňoch 14.-16. septembra 2010.

*PhDr. Darina Janovská, Slovenská národná knižnica v Martine
(janovska@snk.sk)*

Každá nová práca je pre mňa výzvou ...

*Do dverí pracoviska Ústrednej knižnice SAV v Bratislave na Vajanského nábreží vošla vysoká, štíhla plavovláska. „To je vaša nová kolegyňa **Sylvia Kováčová**, čerstvá absolventka Katedry knihovníctva a vedeckých informácií FF UK ... Postarajte sa o ňu ...“ – stroho informoval osadenstvo Strediska vedeckých informácií UK SAV jeho vedúci Alexander Halvoník. Tak v ten všedný deň na jeseň (15. októbra) roku 1978 nastúpila do „rozbehnutých úloh a podujatí“ jazykovo zdatná pracovníčka (so štátnou skúškou z nemčiny), ktorá výrazne posilnila tzv. „elitné pracovisko“ – ako ho s nemalou dávkou nevdôle označovali kolegovia z iných oddelení.*

Svoju knihovnícku cestu začala hneď služobnou cestou do Prahy, čo sa tiež hneď každému nepodarí. Ochočná kolegyňa sa o všetko zaujímala, akoby chcela dohnať to, čo už vedeli a poznali ostatní. Hoci svojrázne prostredie akadémie vied nie každému vyhovuje, Sylvia sa tu „udomácnila“, i keď nie natrvalo. Za celé uplynulé desaťročia sme spolu nestratili kontakt, ale až teraz sa naskytna príležitosť, aby sme si podrobnejšie zaspomínali.

- *Nadviazala by som hneď na predošlú informáciu a doplnila, že do Ústrednej knižnice SAV si vlastne nastúpila dvakrát. Ako to vlastne bolo?*

Celkom jednoducho: prihlásila som sa na doktorandské štúdium na Katedre knihovníctva a vedeckých informácií FF UK (1979-1982), stihla som materské povinnosti. Po nie celkom dobrovoľnom odchode z katedry som bola vtedajšiemu vedúcemu Strediska vedeckých informácií UK SAV Františkovi Kyselícovi veľmi vďačná za to, že som sa mohla vrátiť na „moje“ pracovisko, kde sa v roku 1983 opäť uvoľnilo miesto. Venovala som sa tu projektom automatizácie na rezortnej i mimorezortnej úrovni, medzinárodnej spolupráci v tejto oblasti a predovšetkým budovaniu prístupu k zahraničným bázam dát pre UK SAV a jej knižnično-informačnú sieť. Boli to doslova pionierske začiatky informačného zabezpečovania základného výskumu pomocou najmodernejšej výpočtovej techniky. UK SAV vtedy patrila k priekopníkom vo využívaní báz dát v celoslovenskom meradle a stala sa serióznym partnerom aj pre zahraničie. Spomínam na toto obdobie naozaj rada, najmä na pravidelné služobné cesty do Ústredia vedeckých a technických informácií v Prahe na Žižkove. Prinášala som si odtiaľ (dnes sú to už priam nepredstaviteľné pracovné postupy) aktuálne informácie z oblasti svetového vedeckého výskumu, na ktoré čakali výskumné tímy v Slovenskej akadémii vied. O tieto činnosti som sa „starala“ už ako vedúca Strediska vedeckých informácií UK SAV. Môžem povedať, že som stála pri začiatku etapy rozkvetu online služieb a automatizácie knižničných procesov v SAV, tvorby automatizovaného systému evidencie publikačnej činnosti (ASEP), kvalitných reprografických služieb (mikrofišovanie devízových periodík a ich medzinárodná výmena) a pod.

- *Okrem toho si stihla obhajobu (PhD 1986), postgraduálne štúdium na VŠE v Prahe (1986) i celý rad kurzov v oblasti výpočtovej techniky v Bratislave a Prahe. Po druhej materskej dovolenke si však onedlho odišla pracovať do Ústavu vedeckých zdravotníckych informácií (1988) ako vedúca bibliograficko-informačného oddelenia. Ako si spomínaš na toto obdobie?*

Oslovila ma veľmi podobná problematika a to v oblasti medicíny. Mojou úlohou bolo rozvíjať činnosť vtedy už veľmi dobre fungujúceho bibliograficko-informačného oddelenia, zaviesť využívanie CD ROM i prístupy do zahraničných databáz. Veľmi si cením spoluprácu v tíme s lekármi, farmaceutmi a knihovníkmi, ktorá nás všetkých navzájom obohacovala. Bola to pre mňa skutočne výzva. Okrem rutínnej práce vedúcej a spomínaných činností som sa výrazne podieľala na vytvorení Depozitnej knižnice WHO v ústave v roku 1991. Bol významný úspech, lebo išlo vtedy o celoštátnu funkciu tejto knižnice.

- *Ďalšiu zmenu na svojej knihovnickej ceste si zaznamenala v roku 1992 : stala si sa vedúcou knižničného a informačného oddelenia Goetheho inštitútu v Bratislave. S týmto pracoviskom si „prežila“ už dve sťahovania (z Jesenského ul. na Konventnú a pred pár rokmi na Panenskú ul.). V tejto funkcii si už 17 rokov, ako by si zhodnotila doterajšie pôsobenie?*

Áno, stála som pri zrode knižnice Goetheho inštitútu a podieľala som sa na profilovaní jej fondov a služieb. Knižnica od začiatku poskytovala služby širokej verejnosti, odborníkom-germanistom, zabezpečovala bezplatný prístup k aktuálnym tlačeným (knihy, príručky, encyklopédie, slovníky a pod.) i audiovizuálnym dokumentom o Nemecku, preklady nemecky píšucich autorov do slovenčiny, denníky, týždenníky aj odborné periodiká. Hoci som sa ocitla v novom prostredí, s novými úlohami som si dokázala poradiť nielen vďaka jazykovej pripravenosti, knihovníckym skúsenostiam, ale aj absolvovaním viacerých kurzov výpočtovej techniky (Mníchov, Rím, Berlín), seminárov a študijných pobytov venovaných súčasným otázkam nemeckej literatúry (Lipsko, Mníchov, Frankfurt, Budmerice). To mi pomohlo pri vypracovaní projektu Literárne mosty a vytvorení webovej stránky Goetheho inštitútu i portálu pre Slovensko. Za svoj osobný úspech považujem vybudovanie dvoch pobočiek Goetheho inštitútu – *nemeckých knižníc* v štátnych vedeckých knižniciach v Banskej Bystrici a Košiciach. Obe dnes majú za sebou 15 rokov činnosti. Nie sú to len multi-mediálne a knižné fondy, periodiká, ktoré sa sprístupňujú záujemcom v týchto regiónoch, ale aj pestrá paleta kultúrnych a vzdelávacích podujatí, výstav, workshopov, ktoré sme spoločne ponúkli širokej verejnosti. Tieto knižnice sa dokonca stali vzorom aj pre iné kultúrne zahraničné inštitúcie.

- *Okrem toho máš aj ďalšie aktivity celoslovenského zamerania. Môžeš niektoré spomenúť?*

Nielen spomínané nemecké knižnice sa stali centrom mojej pozornosti, ale celkove kooperácia so slovenskými knižnicami (vedeckými, vysokoškolskými, verejnými) pri organizovaní rozličných seminárov, konferencií, sympózií, tematických knižných výstav (v Univerzitnej knižnici v Bratislave, v Ústrednej knižnici SAV, Slovenskej peda-

gogickej knižnici, Mestskej knižnici v Bratislave), knižných darov pre rôzne typy knižníc na Slovensku, propagačných výstav nemeckej literatúry na bratislavskej BIBLIOTÉKE (pravidelne v rozpätí rokov 1995-2002), dvojstranných slovensko-nemeckých vedeckovýskumných projektov, konferencií (napr. Verejné knižnice v novej Európe – Bratislava 2000, Elektronická databáza časopisov – Bratislava 2005, Knižnice 21. storočia – architektúra a zariadenie knižníc – Košice 2006, Meranie výkonov a benchmarking v knižniciach – Bratislava 2008, Úlohy knižníc pri rozvoji kľúčových kompetencií jednotlivca – Banská Bystrica 2008, Digitale Quellensammlungen – Bratislava 2009), či zabezpečovanie stáží, študijných pobytov, návštev, účasti slovenských knihovníkov v Nemecku a nemeckých knihovníkov na Slovensku. Samozrejme, mnohé z nich sa uskutočnili v spolupráci so Spolkom slovenských knihovníkov alebo Slovenskou asociáciou knižníc.

▪ *Čo ešte dopĺňa tvoje uvedené pracovné povinnosti?*

Sú to také dva okruhy. V prvom rade je to práca v Spolku slovenských knihovníkov, kde som členkou už od študentských čias (1975). Pracovala som v zahraničnej komisii i v revíznej komisii. V roku 2006 som sa stala predsedníčkou Krajskej pobočky SSK Bratislavského kraja. Druhým okruhom mojich záujmov je prekladateľská činnosť (som členkou Slovenskej spoločnosti prekladateľov odbornej literatúry). Špecializujem sa nielen na preklady z odbornej literatúry, ale venujem sa aj prekladom webových a počítačových stránok, gastronómii, politike, rozmanitým návodom, beletrii i divadelným hrám. Táto činnosť je skôr záľuba ako práca, mám z nej však radosť.

▪ *Pred sebou máš ešte veľa tvorivých rokov. Neprezradíš, o čom sníváš?*

Naďalej by som chcela ponúkať pre slovenské knižnice zaujímavé témy, či už ide napr. o aktuálnu oblasť foriem a projektov podpory čítania medzi mladou generáciou, alebo problematiku vplyvu informačných technológií na prácu knižníc. Ak to bude v mojich silách, rada by som prispela k tomu, aby sa slovenskí knihovníci dostali viac do zahraničia na rozmanité podujatia, ktoré im umožnia perspektívne spolupracovať na rozličných európskych projektoch. Súkromne by som sa rada neskôr venovala súdnemu tlmočníctvu a prekladateľstvu, na ktoré som úspešne zložila nedávno skúšky – dúfam, že posledné v mojom živote.

*Rozhovor pripravila PhDr. Ľudmila Čelková, Ústredná knižnica SAV v Bratislave
ludmila.celkova@savba.sk*

OBSAH BULETINU SAK, roč. 17, 2009

Úvodníky

Klára Kernerová: Sedím na konári... 1/2009, s. 3

Emília Antolíková: Zamyslime sa... 2/2009, s. 3

Daniela Gondová: Striedanie ročných období, striedanie volebných období – osobné zamyslenie 3/2009, s. 3

Daniela Džuganová: Už sme sa rozhodli... 4/2009, s. 3

ČLÁNKY

Mária Mlynáriková: 70 rokov Centra vedecko-technických informácií SR 1/2009, s. 5

Daniela Bírová – Mária Žitňanská: Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ) 1/2009, s. 10

Tomáš Fiala: Tam, kde sa zachraňujú unikáty alebo Čo sa deje na digitalizácii v Univerzitnej knižnici v Bratislave 1/2009, s. 15

Roman Milián – Jana Amrichová: Fulltexty z časopisu Knihovník 1/2009, s. 18

Marcela Domenová: Z edičnej činnosti Štátnej vedeckej knižnice v Prešove 1/2009, s. 21

Boris Procházka: 25 rokov publikácie IFLA o novostavbách knižníc 1/2009, s. 24

Klára Mészárosová: „Ptolemaiovské“ dedičstvo alebo príspevok k otázke ochrany starých a vzácných kníh 2/2009, s. 5

Alena Maková: Predstavujeme Oddelenie konzervovania Slovenskej národnej knižnice v Martine 2/2009, s. 12

Klára Komorová: Tlač 16. storočia – významný doklad knižnej kultúry 2/2009, s. 17

Alexandra Kršková: Rekonštrukcia a modernizácia Turčianskej knižnice v Martine 2/2009, s. 21

Angela Šťahovcová: Predstavujeme Oddelenie historických fondov Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach 3/2009, s. 5

Emília Hanusová: Konzervovanie a reštaurovanie starých tlačí v Univerzitnej knižnici v Bratislave 3/2009, s. 8

Alena Maková: Pergameny Slovenskej národnej knižnice v Martine 3/2009, s. 14

Silvia Myšiaková: Hornonitrianska knižnica v Prievidzi poskytuje služby v zrekonštruovaných priestoroch 3/2009, s. 23

Eleonóra Janšová: Kontinuálne vzdelávanie pracovníkov Slovenskej národnej knižnice v Martine 4/2009, s. 14

Darina Kráľová: Ako sme sa vzdelávali v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave 4/2009, s. 17

Predstavujeme nového člena SAK

Hana Ondrejčíková: Knižnica BIBIANY 2/2009, s. 23

Zo života nečlenských knižníc

Iveta Hurná: Zo života mestskej knižnice vo Veľkom Šariši 1/2009, s. 26

Ludmila Vráblová: Váženská knižnica v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou 2/2009, s. 24

Valéria Závadská: Knižnica Občianskeho združenia EsFem v Prešove 3/2009, s. 25

Valéria Závadská: Školská knižnica Gymnázia Konštantínova 2 v Prešove 4/2009, s. 21

INFORMÁCIE

-dr-: O čom rokovala Správna rada SAK **1/2009, s. 28**

Z valného zhromaždenia Slovenskej asociácie knižníc (Martin 11. 3. 2009) **1/2009, s. 28**

Daniela Gondová: Správa o činnosti Slovenskej asociácie knižníc za rok 2008 **1/2009, s. 28**

Plán práce a aktivít na rok 2009 **1/2009, s. 36**

Uznesenia z valného zhromaždenia **1/2009, s. 37**

Daniela Gondová: Na začiatku 10. ročníka Týždňa slovenských knižníc odovzdávame 5. SAKAČIK-a **1/2009, s. 38**

Pavol Urbančok: Len čítať z pier nestačí – odborný seminár o službách knižníc so sluchovo znevýhodnenými používateľmi **1/2009, s. 39**

Alena Beňová: Prezentácia knižnej novinky v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave **1/2009, s. 42**

Valéria Ferková: Robotofutbal sa Prešovčanom páčil **1/2009, s. 43**

Pripomíname si ... významné výročia s „deviatkovým“ letopočtom **1/2009, s. 44**

Gabriela Futová: Deň ľudovej rozprávky **2/2009, s. 27**

Margita Galová: Týždeň slovenských knižníc **2/2009, s. 28**

Zuzka Horváthová: Čítajme si ... 2009 : Linka detskej istoty spojila 10 798 detí v najpočetnejšom detskom čitateľskom maratone na Slovensku **2/2009, s. 33**

Janka Mudríková: Dni detskej knihy na Kysuciach 31. marca až 2. apríla 2009 **2/2009, s. 35**

Eva Cíferová: Najkrajšie knihy Slovenska **2/2009, s. 38**

Simona Ďurďíková: Stromy a my **2/2009, s. 40**

Blanka Snopková: Knižovníci rokovali o úlohách knižníc v rozvoji kľúčových kompetencií jednotlivca **2/2009, s. 41**

Ďakujeme za SAKAČIK-a **2/2009, s. 45**

Danica Zendulková: Rozvoj Centrálného informačného portálu pre výskum, vývoj a inovácie **2/2009, s. 55**

Ján Šimko: Mládež a čítanie **3/2009, s. 27**

Benjamína Jakubáčová: Celoslovenský snem Kráľov detských čitateľov 2009 **3/2009, s. 28**

Eva Cíferová: Najkrajšie a najlepšie detské knihy jari, leta, jesene a zimy 2008 **3/2009, s. 29**

Martina Marová: Literárny maratón v Piešťanoch **3/2009, s. 30**

Mária Valová: Kurz konzervovania a reštaurovania fotografií v Slovenskej národnej knižnici v Martine **3/2009, s. 31**

Ludmila Homolová: Knižnica a architektúra 2009 **3/2009, s. 33**

Mária Kadnárová: Možnosti merania efektívnosti a výkonnosti pre vysokoškolské knižnice **3/2009, s. 34**

Danica Zendulková: 7. strategický seminár Recording research **4/2009, s. 24**

Klára Kernerová: Poeta laureatus Ioannes Bocatius **4/2009, s. 26**

Eva Matušovičová: Ako komunikovať s porozumením **4/2009, s. 28**

Eva Cíferová: Vitaj v mojom svete **4/2009, s. 30**

Alena Maková: Odkaz na pergamene – seminár, výstava a workshop **4/2009, s. 30**

K.F.: Seminár Dejiny knižnej kultúry Novohradu **4/2009, s. 33**

Z nových (našich) vydání

Z nových vydání **1/2009, s. 45**

Ivana Poláková: Edičná činnosť v regionálnych a vedeckých knižniciach na Slovensku v roku 2008 **4/2009, s. 34**

Poznáme naše knihovnicke periodiká?

1. Trnavský samosprávny kraj **2/2009, s. 46**

2. Košický samosprávny kraj. – 3. Prešovský samosprávny kraj **3/2009, s. 39**
Amrichová, Jana: Knihovnicke časopisy na východnom Slovensku **3/2009, s. 39**

4. Banskobystrický samosprávny kraj **4/2009, s. 45**

Joščáková, Priska: Knihovnicke časopisy a bulletin y v Banskobystrickom samosprávnom kraji **4/2009, s. 45**

ZAHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Závadská, Valéria: Zahraničná spolupráca Štátnej vedeckej knižnice v Prešove **1/2009, s. 46**

Koltay, Tibor: Informačná gramotnosť v Maďarsku **1/2009, s. 48**

Hamranová, Gabriela: Medzinárodná spolupráca Slovenskej národnej knižnice a slovenských knižníc v zahraničí **2/2009, s. 47**

Skalková, Marta: Medzinárodnou spolupracou sa uzatvárajú knihovnicke priateľstvá **2/2009, s. 49**

Poklembová, Ľubica: Medzinárodná konferencia RÓMOVIA – ROMA – ROMANIES – kultúra a vzdelávanie **2/2009, s. 51**

Kurucová, Lívia: ABDOS **2/2009, s. 53**

Tóthová, Daniela: Výročná konferencia EBLIDA a jej odporúčania **3/2009, s. 42**

Babala, Ján: Rakúska knižnica v Univerzitetnej knižnici v Bratislave **3/2009, s. 45**

Eva Cíferská: Najkrajšie slovenské detské knihy v Bologni **4/2009, s. 47**

Darina Janovská: 17. ročník knihovnickej konferencie Knihovny súčasnosti **4/2009, s. 48**

PERSONÁLIE

S Ladislavom Oslancom pri jeho životnom jubileu **1/2009, s. 52**

Výročia osobností z dávnejšej i nedávnej minulosti **1/2009, s. 55**

Milan Rakús: Jarmila Majerová jubiluje **2/2009, s. 56**

Daniela Slížová: Igor Prokop 55-ročný **2/2009, s. 57**

O knihovníctve bez nostalgie : pri životnom jubileu PhDr. Vlasty Kalinovej **3/2009, s. 47**
Predstavujeme riaditeľa Univerzitetnej knižnice Technickej univerzity v Košiciach Ing.

Ondreja Látku, PhD. **3/2009, s. 50**

Krjaková, Iveta – Babicová, Zuzana: ... bez ďalších obmedzení [PhDr. Daniela Džuganová] **3/2009, s. 51**

Silvia Kováčová – Ľudmila Čelková: Každá nová práca je pre mňa výzvou ... **4/2009, s. 51**

ISSN 1335-7905